

Język polski

4

Zeszyt ćwiczeń

 orzeczenie

 podmiot

 zdanie

Piotr Zbróg

Język polski

Zeszyt ćwiczeń dla klasy czwartej
szkoły podstawowej

Redaktor prowadzący
Wojciech Sygut

Ilustracja na okładce
Agnieszka Staniec

Redakcja merytoryczna
Karolina Chomicz, Monika Łodej, Marek Kornacki

Fotoedycja
Grzegorz Wrzecionowski

Redakcja językowa i korekta
Joanna Cybula

Redakcja techniczna
Tomasz Ptak

Opracowanie okładki
Agnieszka Staniec, Marcin Kot
na podstawie projektu okładki
Futu Creative / Kay Humelt i Rafał Kwiczor

Skład i łamanie
Paweł Kowalski

Odniesienie do treści w podręczniku

Gra, łamigłówka, zagadka, żart

Oznaczenie trudniejszego polecenia

Autorzy ilustracji: Michał Bednarski – s. 13, 27, 51 (róg), 62 (skuwka, zasuwka), 64 (halibut, homar); Kay Humelt – s. 12, 39, 51 (grzyb, nóż, lew), 57, 62 (wsuwka), 64 (halabarda, harpun); Ewa Łabaj – s. 38; Joanna Ławniczak – s. 26.

Wykaz dysponentów praw autorskich do obrazów i zdjęć zamieszczonych w publikacji

Okładka – Shutterstock.com: Masłowski Marcin (drzewo), Patthana Nirangkul (orzeł), tawin bunkoed (rzeczka i trawa), Gold Picture (drzewo), Mike van Schoonderwalt (otwarta książka), Yeti studio (tablet), Parki Ji Sun (piktogramy) oraz Firefly (latające książki), Paulina Derecka (Twardowski), Patricija Bliuj-Stodulska (rybka); Shutterstock.com: s. 6 – Wanlee Prachyapanapra (park); s. 7 – chaosart (chłopiec jedzący jabłko), PeopleImages (dziewczynka ze słuchawkami na uszach), Robert Kneschke (piekarz); s. 9 – kazim kuyucu (bociany); s. 12 – Naddya (kwiaty), Anna.zabella (koszyk bułek), YarynaBo (plecak), Jiripravda (suszarka do włosów), M_Videos (lusterko); s. 14 – Mitriakova Valeriia (chłopiec z kwiatami), Yuganov Konstantin (tata i córka), Dragana Gordic (dziewczynka podaje prezent chłopcu), JACKREZNOR (wazon), RABEYA AKTAR12 (latarka), ff-photo (książki); s. 17 – AaronChenPS2 (ogród), T.Vyc (pies na podium), Tobik (dom z numerem 8), Sheviakova Kateryna (peron); s. 34 – Nsit (dziennikarz); s. 37 – Monkey Business Images (grupa dzieci z medalami); s. 39 – Monkey Bussiness Images (rodzina na rowerach), Mo Wu (Morskie Oko), Ground Picture (dzieci obserwują przyrodę), Prostock-studio (chłopiec grający w piłkę i trener); s. 41 – In Green (latanie – zabawa dzieci); s. 52 – Look_Studio (dziewczynka i chłopiec); s. 59 – New Africa (cukierki), arxichtu4ki (maki), ER_09 (lody); s. 72 – Brothers klia (chłopiec przy biurku), Look_Studio (maszerująca dziewczynka i chłopiec na deskorolce); s. 80 – New Africa (piórnik, breloczek), Porstocker (ramka), tyasindayanti (talerz); s. 101 – ROBERT ENRIQUEZ (bawiące się lisy), chloe7992 (węszący lis), Stanislav Duben (polujący lis); s. 103 – vectortatu (klucze); s. 104 – Eric Isselee (szpak); VERA 1974 (kolorowe kropki); s. 106 – ONYXprj (krzesło, stół, stół); s. 109 – Natykach Nataliai (kapelusze kowbojskie), inspiring.team (piłka nożna), Rawpixel.com (bukiet kwiatów), KajaNi (rower); s. 110 – The Studio (ślady butów); s. 114 – Petro Perutskyi (drzwi), gresie (plecak), tyasindayanti (łyżka drewniana), nuwatphoto (lampa); s. 115 – Climber 1959 (parasol), Darryl Brooks (statek), Yura Tarasovskyy (traktor), cynoclub (konie); Magnific: s. 115 (krowa w kuchni, dom).

Podczas tworzenia publikacji wykorzystano narzędzia wspierane przez sztuczną inteligencję.

W publikacji zostały uwzględnione zmiany dotyczące zasad pisowni i interpunkcji polskiej obowiązujące od 1 stycznia 2026 roku.

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich. Osoby, których nie udało nam się ustalić, prosimy o kontakt z wydawnictwem.

Nabyta przez Ciebie publikacja jest dziełem twórcy i wydawcy. Przestrzegaj praw, jakie im przysługują. Udostępniając książkę lub jej fragmenty, rób to wyłącznie w zakresie dozwolonego użytku, który określają przepisy prawa. Zawartość książki możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Wykorzystywanie treści niniejszego utworu lub jego części do celów eksploracji tekstów i danych (TDM), w szczególności na użytek uczenia maszynowego związanego z procesem szkolenia sztucznej inteligencji, bez wyrażonej zgody wydawcy jest zabronione.

© Grupa MAC S.A., Kielce 2026

ISBN 978-83-8227-957-3

Grupa MAC S.A.
25-561 Kielce, ul. Witosa 76
tel. 41 366 55 55
e-mail: kontakt@mac.pl; www.mac.pl

Spis treści

1. Części mowy	
Czasownik	4
Rzeczownik	10
Przymiotnik	14
Przysłówek	18
Liczebnik	22
Przyimek	27
Spójnik	29
Podsumowanie działu 1. Części mowy	31
2. Części zdania i rodzaje wypowiedzi	
Orzeczenie i podmiot	34
Zdanie, równoważnik zdania	38
Wypowiedzenia: oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzyknikowe	40
Zdanie pojedyncze i zdanie złożone	42
Podsumowanie działu 2. Części zdania i rodzaje wypowiedzi	45
3. Mowa i pismo	
Głoski i litery	48
Inna pisownia, inna wymowa	51
Podsumowanie działu 3. Mowa i pismo	53
4. Ortografia	
Pisownia wyrazów z rz	55
Pisownia wyrazów z ż	57
Pisownia wyrazów z ó	59
Pisownia wyrazów z u	62
Pisownia wyrazów z h	64
Pisownia wyrazów z ch	66
Pisownia wyrazów z q i ę	68
Pisownia <i>nie</i> z czasownikami i rzeczownikami	72
Pisownia <i>nie</i> z przymiotnikami, przysłówkami i liczebnikami	73
Podsumowanie działu 4. Ortografia	74
5. Formy wypowiedzi	
Kartka pocztowa	76
List tradycyjny	77
List elektroniczny (e-mail)	79
Opis przedmiotu	80
Opis postaci	84
Opowiadanie	91
6. Z lekturą w świat	
Sara Pennypacker, <i>Pax</i>	99
Jan Brzechwa, <i>Akademia pana Kleksa</i>	103
René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, <i>Mikołajek</i>	109
Andrzej Maleszka, <i>Magiczne drzewo. Czerwone krzesło</i>	113
Umiem na medal	119

Czasownik

1 Połącz linią każdy czasownik z właściwym opisem gramatycznym.

jeżdżę

2. os., lm., cz. przyszły

leżymy

3. os., lm., r. niemęskoosobowy, cz. przeszły

zapiszecie

2. os., lp., cz. teraźniejszy

żyły

1. os., lp., cz. teraźniejszy

jesteś

1. os., lm., cz. teraźniejszy

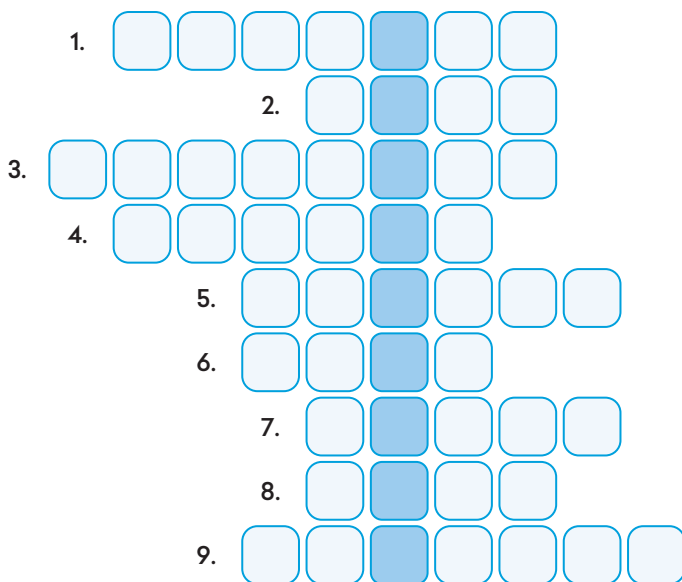
zrobię

1. os., lp., cz. przyszły

2 Wpisz w puste miejsca poprawne formy czasowników umieszczonych w nawiasach. Pamiętaj o zachowaniu odpowiedniego czasu oraz o użyciu dużej litery na początku zdań.

Gdy (iść) z klasą do kina, (zerwać) się wielka ulewa. Mocno zmoknięci (dotrzeć) na miejsce. Pani kasjerka (poinformować) nas, że film, na który (mieć) bilety, rozpoczął się godzinę temu. (okazać) się, że (pomylić) godzinę. Na zewnątrz (padać) coraz bardziej. Pani kasjerka (poczęstować) nas herbatą z malinami. Dużo z nią (rozmawiać). Tak fantastycznie (spędzić) czas, że w ogóle nie (żałować) straconego filmu. Serdecznie jej (podziękować).

3 Wpisz do krzyżówki czasowniki we wskazanej formie.

1. **lubić** – 2. osoba liczby mnogiej, czas teraźniejszy
2. **iść** – 3. osoba liczby pojedynczej, czas przeszły, rodzaj żeński
3. **słuchać** – 1. osoba liczby mnogiej, czas teraźniejszy
4. **mówić** – 2. osoba liczby pojedynczej, czas teraźniejszy
5. **skoczyć** – 1. osoba liczby pojedynczej, czas przyszły
6. **trwać** – 3. osoba liczby pojedynczej, czas teraźniejszy
7. **knuć** – 3. osoba liczby mnogiej, czas przeszły, rodzaj męskoosobowy
8. **pić** – 1. osoba liczby pojedynczej, czas teraźniejszy
9. **zakopać** – 3. osoba liczby pojedynczej, czas przeszły, rodzaj męski

4 Zaznacz zdania z czasownikami, których użyto w poprawnej formie.

- ☐ Brat i siostra już od godziny zagrają w szachy.
- ☐ Wczoraj koleżanki są u mnie w domu.
- ☐ To właśnie my pierwsi przyjechaliśmy.
- ☐ Justyna w ubiegłym roku zdobyła pierwsze miejsce w konkursie polonistycznym.
- ☐ Jutro z rodzicami wyjechaliśmy nad morze.
- ☐ Za dwa tygodnie mój brat pójdzie do przedszkola.
- ☐ W zeszłym roku będzie gorsza pogoda.

- 5 Opisz w kilku zdaniach sytuację przedstawioną na ilustracji. Użyj czasowników w czasie teraźniejszym.

- 6 Wpisz do tabeli podane czasowniki w określonych formach.

pragnąć – czas teraźniejszy		
1. os. lp. _____	2. os. lm. _____	3. os. lm. _____

patrzeć – czas przeszły		
1. os. lp., r.m. _____	3. os. lp., r.ż. _____	2. os. lm., r.nmos. _____

zbierać – czas przyszły		
1. os. lp., r.m. _____	3. os. lp., r.ż. _____	3. os. lm., r.nmos. _____

- 7 Zamień formy osobowe czasowników na bezokoliczniki. Podaj dwa własne przykłady.

śpiewała – _____ płakało – _____
mówiliśmy – _____ wróca – _____
powiesz – _____ myślę – _____
znajdzie – _____ zbierzecie – _____
_____ – _____ _____ – _____

- 8 Dopasuj bezokoliczniki do zdjęć, następnie dopisz do nich po jednej wybranej przez siebie formie osobowej czasownika.

wyrabiać

jeść

słuchać

- 9 Ułóż zdanie z dowolnym czasownikiem

a) w czasie przeszłym w rodzaju męskim

b) w czasie przyszłym w rodzaju niemęskoosobowym

c) w czasie teraźniejszym

d) w czasie przyszłym w rodzaju męskoosobowym

Który z użytych czasowników ma, według ciebie, najtrudniejszą odmianę? Wykonaj na następnej stronie ilustrację do zdania z tym czasownikiem.

Moja ilustracja do zdania z wybranym czasownikiem

- 10 Wykreśl wszystkie bezokoliczniki, odczytaj i zapisz poniżej hasło.

L I Ś C U p Ó j ś b P A T R Z E ć I b R A ć E
 k O C H A ć J D A W A ć E P I ć Z O D P O C Z y -
 W A ć y S P A C E R O W a ć k M Ó W i ć P b I E G A ć
 O S P A ć L T A Ń C Z y ć S M A L O W A ć K
 T Ł U M A c Z Y ć I R o Z P a k o W y w A ć

- 11 Ułóż rady, jakich dorosły bocian mógłby udzielić młodym bocianom przed ich pierwszym wylotem z gniazda. Użyj czasowników w czasie teraźniejszym i przynajmniej dwóch bezokoliczników.

- 12 Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli jest fałszywe.

Bezokolicznik czasownika, który w pierwszej osobie rodzaju męskiego w czasie przeszłym ma formę <i>szedłem</i> , to <i>chodzić</i> .	☐ P	☐ F
Bezokolicznik czasownika, który w drugiej osobie rodzaju męskiego w czasie przeszłym ma formę <i>szedłeś</i> , to <i>iść</i> .	☐ P	☐ F
Bezokolicznik czasownika, który w drugiej osobie rodzaju żeńskiego w czasie przeszłym ma formę <i>szłaś</i> , to <i>pójść</i> .	☐ P	☐ F

1 Odczytaj ukryte rzeczowniki. Zapisz je w odpowiedniej kolumnie w tabeli.

lia-li dusz-po-ka zy-ba-lia ka-mżaw niar-pie-lęg-ka
ciel-na-u-czy krot-ka-sto ra-chu-wi ciół-przy-ja-ka
rzę-ja-bi-na tek-ko ka-li-fi-żan ry-ma-narz czyk-desz
ryb-wie-lo tyl-mo rys-tyg ry-fer-ka-lo pu-kom-ter wa-u-le

Nazwy				
osób	roślin	zwierząt	rzeczy	zjawisk

2 Połącz liniami rzeczowniki w różnych formach z właściwymi nazwami przypadków. Jeden przypadek nie ma pary. Dopisz do niego dowolny rzeczownik w poprawnej formie.

dziećmi kuzynkę malarzowi piekarzach -----

wołacz biernik narzędnik celownik miejscownik

3 Ułóż cztery zdania z wybranymi rzeczownikami z ćwiczenia 1.

- 4 Uzupełnij tabelę brakującymi formami rzeczowników *dom, lalka, wiadro* we wskazanych przypadkach.

	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
M. (kto, co? np. jest)	----- ----- -----	----- ----- -----
D. (kogo, czego? np. nie ma)	----- ----- -----	lalek ----- -----
C. (komu, czemu? np. się przyglądam)	----- ----- wiadru	----- ----- -----
B. (kogo, co? np. widzę)	----- ----- -----	----- ----- -----
N. (z kim, z czym? np. idę)	----- lalką -----	----- ----- -----
Ms. (o kim, o czym? np. mówię)	domu ----- -----	----- ----- -----
W. (hej!)	----- ----- wiadro	----- ----- -----

- 5 Określ rodzaj gramatyczny podanych rzeczowników w liczbie pojedynczej.

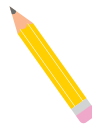
brat – _____ córka – _____

maleństwo – _____ dom – _____

żona – _____ pokolenie – _____

potomstwo – _____ rodzina – _____

- 6 Pod każdym obrazkiem zapisz nazwę przedstawionego przedmiotu, czyli rzeczownika. Określ jego rodzaj i liczbę.

- 7 Podaj po pięć przykładów rzeczowników

a) w rodzaju męskim

b) w rodzaju żeńskim

c) w rodzaju nijakim

- 8 Z podanych zdań wypisz rzeczowniki, a następnie określ ich przypadek, liczbę i rodzaj.

Wszystkie źródła zasilania działają dobrze.

Wróciła z kolegami przedwczoraj.

Właśnie zabrakło kwiatów.

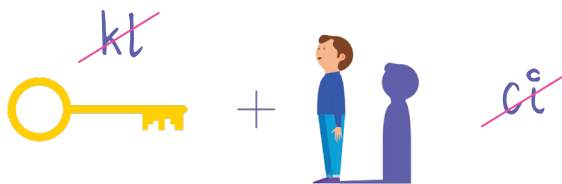
Można polegać na tych dzieciach.

Tylko dwa domy nie zostały zburzone.

Widzę wyraźnie tę dziewczynę.

Ciociu, podejdź tu, proszę!

- 9 Rozwiąż rebusy. Zapisz rzeczowniki, które stanowią rozwiązania, i określ ich rodzaj gramatyczny.

- 1 Wpisz brakujące przymiotniki do życzeń, jakie mogą składać postacie na przedstawionych zdjęciach.

..... życzenia
z okazji imienin.

Spełnienia marzeń.

Samych dni
i wszystkiego

- 2 Określ za pomocą przymiotników po dwie cechy przedmiotów, które można podarować komuś na urodziny.

Jaki?

.....
.....

Jaka?

.....
.....

Jakie?

.....
.....

Zapisz, co powiesz podczas dawania prezentu.

.....
.....

- 3** Połącz liniami przymiotniki z właściwymi rzeczownikami.
Zapisz rodzaj i liczbę każdego przymiotnika.

(-----)

miła

goście

(-----)

weseli

uroczystość

(-----)

drewniane

oczko

(-----)

brylantowe

włosy

(-----)

rude

drzwi

- 4** Uzupełnij tabelę podanymi przymiotnikami w odpowiednim rodzaju.

Rodzaj				
męski	żeński	nijaki	męsko-osobowy	niemęsko-osobowy
chory				
	hałaśliwa			
		różowe		
			chudzi	
				honorowe

- 5 Odmień przez przypadki wyrażenia *zielony długopis, różowa rzodkiewka, grzeczne dziecko*.

	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
M.		
D.		
C.		
B.		
N.		
Ms.		
W.		

- 6 Do przymiotników dodaj rzeczowniki i zapisz powstałe wyrażenia w podanej formie (np. *mili koledzy*).

wesoły (lp., r. żeński)
duży (lm., r. męskoosobowy)
światny (lp., r. nijaki)
głodny (lm., r. niemęskoosobowy)

- 7 Odczytaj ukryte przymiotniki i zapisz je.

MAŁY

WĄSNE

LICZNI

WESOŁA

ŁADNE

- 8 Od podanych rzeczowników utwórz i zapisz przymiotniki w rodzaju męskim.

metal szkło
drewno plastik

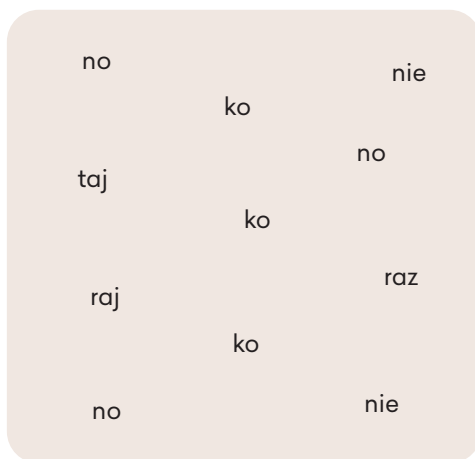
- 9 Opisz park przedstawiony na fotografii. Użyj jak najwięcej przymiotników.

Przysłówek

- 1 Połącz części przysłówków. Odczytaj utworzone wyrazy i wpisz do tabeli w odpowiednim miejscu.

Kiedy?	Jak?	Gdzie?

- 2 Do poniższych czasowników dodaj po trzy określające je przysłówki.

mówić (jak?)

biegać (jak?)

pisać (jak?)

czytać (jak?)

3 Wpisz do tabeli brakujące przymiotniki i przysłówki.

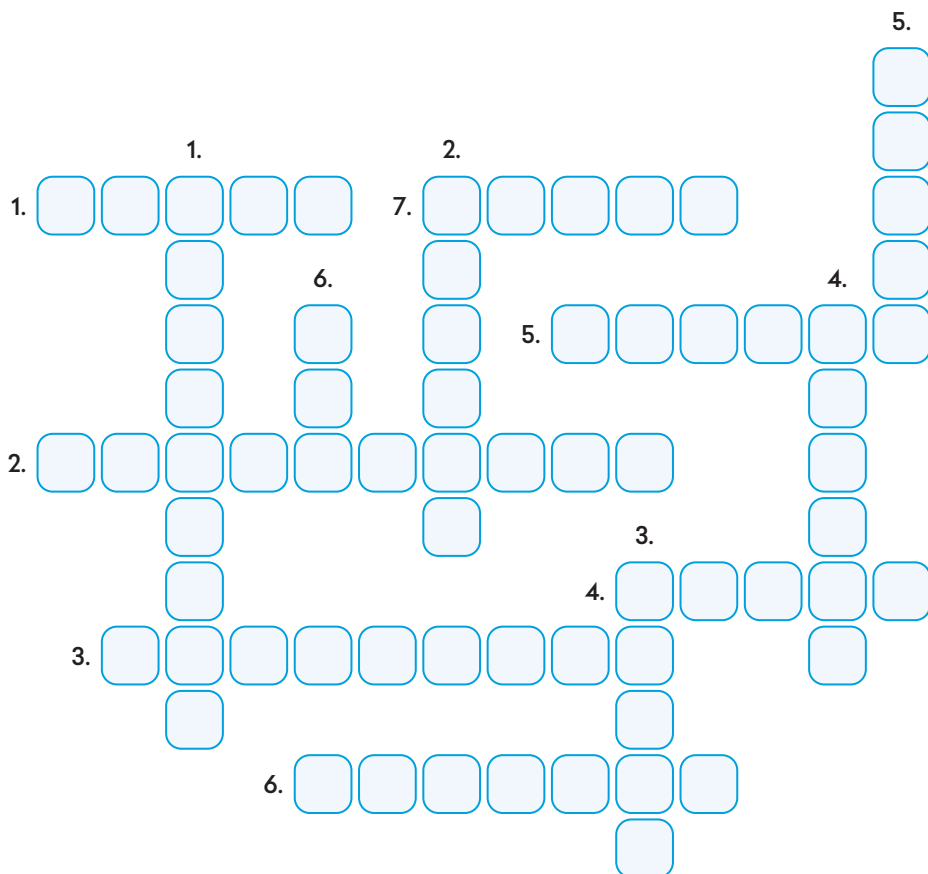
Przymiotnik w rodzaju męskim	Przymiotnik w rodzaju żeńskim	Przysłówek
przyjemny		
	niska	
		mokro
zimny		
	wysoka	
		jasno
mądry		
	miła	
		silnie

4 Wpisz do odpowiedniej kolumny podane przysłówki.

dzisiaj słabo wiernie bardzo teraz słusznie
chłodno honorowo mocno groźnie ciemno

Przysłówki utworzone od przymiotników	Przysłówki nieutworzone od przymiotników

- 5** Wpisz do krzyżówki przysłówki pochodzące od podanych przymiotników.

Poziomo:

1. wąski
2. słoneczny
3. wiosenny
4. luźny
5. szybki
6. brzydki
7. dziki

Pionowo:

1. szykowny
2. dobry
3. lekki
4. kwaśny
5. późny
6. zły

- 6** Zapisz, od jakich przymiotników zostały utworzone poniższe przysłówki.

wysoko

zielono

wybornie

stale

- 7 Opisz w dwóch lub trzech zdaniach, jak wygląda twój poranek: co robisz po obudzeniu, co jesz, dokąd wychodzisz. Użyj w wypowiedzi przysłówków, np. *Wstaję wcześnie, bo już o 7...*

- 8 Połącz linią przysłówki o przeciwnym znaczeniu.

wesoło	biednie
ładnie	międko
twardo	smutno
bogato	brzydko
słabo	krótko
długo	silnie

- 9 Zaznacz zdania, w których użyto przysłówków utworzonych od przymiotników.

- a) Postaram się wykonać to zadanie jak najlepiej.
- b) Czy dobrze wypowiedziałem to słowo?
- c) Uczę się systematycznie.
- d) Często chodzę na spacer.

- 10 Ułóż zdanie, w którym użyjesz jednej pary przysłówków o przeciwnym znaczeniu z ćwiczenia 8.

- 1** Wykreśl w poziomych lub pionowych rzędach nazwy liczebników i je zapisz. Z niewykreślonych liter odczytaj i zapisz hasło. Ułóż dwa zdania z wybranymi liczebnikami.

Liczebniki:

.....

Hasło:

.....

.....

- 2** Odczytaj liczebniki i zapisz je słownie zgodnie z pytaniami.

10

Ile? –

Który? –

30

Ile? –

Który? –

11

Ile? –

Który? –

15

Ile? –

Który? –

100

Ile? –

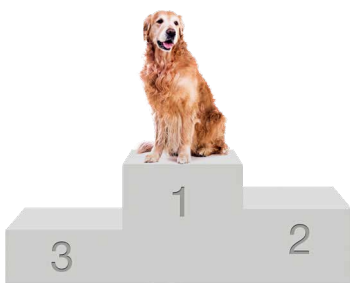
Który? –

60

Ile? –

Który? –

3 Uzupełnij zdania liczebnikami. Wpisz je słownie.

Nasz zawodnik zajął
miejsce na wystawie.

Moi dziadkowie mieszkają pod
numerem

Do Kołobrzegu odjeżdżaliśmy z toru
..... przy peronie
.....

4 Wpisz słownie odpowiednie liczebniki w podanych zdaniach.

Nasza klasa zajęła (3) miejsce w szkolnej olimpiadzie.

Marcin przyjaźni się z (2) kolegami, którzy mieszkają na tym samym osiedlu co on.

W piątkowe popołudnie można obejrzeć w kinie aż
(7) filmów.

Chcielibyśmy jeszcze rozwiązać (4) zadania z matematyki.

Zrobili surówkę z (6) pomidorów i (5) ogórków.

5 Zapisz słownie liczebniki główne i porządkowe.

	główny (ile?)	porządkowy (który z kolei?)
2	_____	_____
8	_____	_____
1	_____	_____
60	_____	_____
500	_____	_____

6 Do podanych liczebników dopisz po trzy dowolne rzeczowniki.

cztery _____

dziwięciu _____

dwudzieste _____

pięćdziesiąte _____

dziesięć _____

7 Podane liczebniki wpisz do odpowiedniej rubryki w tabeli.

pięte	sto jeden	trzynasty
czterdziesta	sześć	dziwięćdziesiąt
siedemnasta	dziewiąty	jedenaste

Liczebniki główne	Liczebniki porządkowe

8 Wpisz brakujące formy odmiany liczebników z rzeczownikami.

	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
M.	dwaj chłopcy	
D.		dziesięciu kwiatów
C.		
B.		
N.		dziesięcioma kwiatami
Ms.		
W.		

9 Wypisz po dwa dowolne liczebniki porządkowe i główne zaczynające się od podanych liter.

C

.....

.....

.....

.....

D

.....

.....

.....

.....

J

.....

.....

.....

.....

O/Ó

.....

.....

.....

.....

S

.....

.....

.....

.....

T

.....

.....

.....

.....

- 10** Sprawdź, czy umiesz liczyć, a także analizować informacje. Przeczytaj uważnie poniższy tekst.

Alek ma czterech braci. Najstarszy z nich, Ambroży, ma piętnaście lat i lubi herbatę malinową. Arek jest najmłodszy spośród braci, a od jednego z nich jest młodszy tylko o pięć minut. Jego brat bliźniak, Adam, urodził się właśnie tyle minut wcześniej. Razem bliźniacy mają szesnaście lat. Artur, starszy od każdego z nich o trzy lata, najbardziej lubi się bawić z Alkiem, który jest młodszy od niego o rok.

Zaznacz właściwe odpowiedzi.

1. Alek ma
 - A. 10 lat.
 - B. 9 lat.
 - C. 11 lat.
2. Ośmioletnim chłopcem jest
 - A. Artur.
 - B. Arek.
 - C. Alek.
3. Adam i Artur mają w sumie
 - A. 17 lat.
 - B. 18 lat.
 - C. 19 lat.

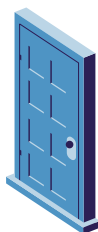
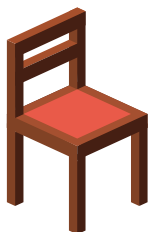
- 1 Zapisz przyimki o przeciwnym znaczeniu.

NAD

PRZED

ZA

OD

- 2 Zapisz przyimki w kolejności alfabetycznej.

Z

DO

OD

NAD

WSKUTEK

POD

DLA

PO

ZA

PODCZAS

- 3 W podanych wyrazach ukryły się przyimki. Znajdź je i zapisz.

ODDAM _____ DOM _____

ZARAZ _____ PODAM _____

PRZYJĘCIE _____ NASTURCJA _____

- 4 Dopisz rzeczowniki tak, aby powstały wyrażenia zgodne z opisem.

Określenie czasu	Określenie miejsca	Określenie celu
kiedy? jak długo?	gdzie? którydy?	po co?
przed _____	spoza _____	po _____
za _____	nad _____	na _____
przez _____	pod _____	do _____

- 5 Skreśl wszystkie litery L, U, D. Odczytaj i zapisz hasło. Podaj pasujący do hasła przykład ze słowem *samolot*. Ułóż z nim zdanie.

WLYLRUDALŻDEUNLIDELPDRUZLDYUILMDKUOUWLE

- 6 Uzupełnij zdania odpowiednimi przyimkami.

- ----- wejściem ----- szkoły czekała ----- mnie Jagoda.
- Odwróciła się i zobaczyła, że ----- chodniku siedział mały pies.
- Adam nie przyszedł ----- mnie ----- powodu przeziębienia.
- Pies Janka leżał ----- pokoju ----- stołem.
- Szukaliśmy ----- ogrodzie taty, który obserwował nas ----- drzewa.

- 7 W podanym tekście podkreśl przyimki.

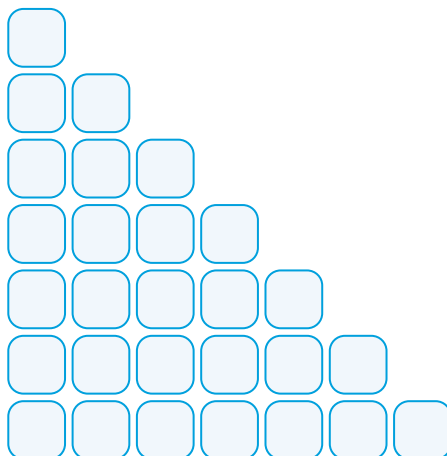
Nasza pani od polskiego wymyśliła nam na dziś specjalne zadanie – poszukiwanie oznak jesieni. Wyszliśmy na spacer. Każdy z nas miał znaleźć coś, co świadczyłoby o tym, że jesień już do nas przyszła. Chodziliśmy po parku przez kilkanaście minut. Nagle zaczęło mżyć i musieliśmy się skryć pod dachem. Chcieliśmy wrócić do parku, bo ktoś szepnął, że chyba widział tam osobę podobną do jesieni. Z powodu nasilającego się deszczu wróciliśmy jednak do szkoły. Zadania specjalnego nie wykonaliśmy, ale jestem przekonany, że ten ktoś, kto szeptał, miał rację. Jesień na pewno przechodziła przez park. Może poszukamy jej, kiedy słońce znów wyjrzy zza chmur.

- 8 Stwórz krótki opis sali, w której się uczysz. Użyj różnych przyimków.

1 Wpisz spójniki do krzyżówki. Odgadnij zasadę wpisywania.

i	czy	że	jeżeli
choć		albo	czyli

2 Ktoś pomieszał przyimki i spójniki. Znajdź je i wpisz do właściwej rubryki w tabeli.

z	ale	do	ponieważ	od	że	nad
albo	wskutek	aby	lecz	pod	więc	

Przyimki	Spójniki

- 3 Uzupełnij tekst Frances Hodgson Burnett *Tajemniczy ogród* brakującymi spójnikami lub przymkami.

Wzięła świecę stojącą łóżku i cicho wyszła pokoju. Korytarz był długi ciemny, Mary zbyt była podniecona, by na to zwrócić uwagę. Myślała, odnajdzie drogę, przejść musi, odnaleźć ów krótki korytarzyk z zakrytymi dywanem drzwiami, które pani Medlock weszła tego dnia, gdy Mary zabłądziła. Płacz dochodził z tego właśnie pasażu. Szła zatem siebie z migającym swym słabym światełkiem, wyczuwając raczej właściwą drogę, serce jej biło tak głośno, że zdawało jej się, że słyszy jego uderzenia. Oddalony płacz trwał wiódł ją. Czasami ustawał chwilkę, po czym znów się rozpoczynał. Czy tutaj miała zawrócić? Zatrzymała się popatrzyła. Tak, to tutaj. Teraz przez ten korytarz, potem na lewo, potem dwa szerokie stopnie, potem znów prawo. Tak, oto znalazła drzwi dywanem.

F.H. Burnett, *Tajemniczy ogród*, tłum. J. Włodarkiewiczowa, Wolne Lektury, <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/tajemniczy-ogrod.html> [dostęp: 10.07.2026]. Utwór w domenie publicznej.

- 4 Wstaw brakujące przecinki w odpowiednie miejsca.

Nie spodziewaliśmy się że przed wejściem do kina będzie tak wielu ludzi. Kolejka była długa ale widzów szybko wpuszczano. Zajęliśmy miejsca z przodu choć woleliśmy siedzieć wyżej. Zaczął się seans więc już nie mogliśmy się przesiąść. Następnym razem przyjdziemy wcześniej aby mieć lepsze miejsca.

- 5 Ułóż zdania z podanymi spójnikami.

..... lub
....., ale
..... i
....., ponieważ

Podsumowanie działu 1. Części mowy

Przeczytaj tekst, następnie wykonaj zadania. Skonsultuj się z nauczycielem i przyznaj sobie punkty.

Serdecznie zapraszamy Cię do fascynującego świata. Drzwi do niego szeroko otworzy Ci podręcznik do języka polskiego. Znajdziesz w tej książce komiksy, ciekawostki, a przede wszystkim bogactwo niezwykłych opowieści – wzruszających, zabawnych, czasem przerażających – które zilustrowaliśmy dla Ciebie barwnymi zdjęciami i rysunkami.

Pamiętaj: kto trafi do świata książek, przeżyje moc niezapomnianych wrażeń.

- 1 Zaznacz właściwe dokończenie zdania. W pierwszym zdaniu w tekście czasownik występuje

- A. w pierwszej osobie liczby pojedynczej.
- B. w drugiej osobie liczby pojedynczej.
- C. w pierwszej osobie liczby mnogiej.
- D. w drugiej osobie liczby mnogiej.

☐ / 1 punkt

- 2 Wypisz z tekstu wszystkie czasowniki.

☐ / 1 punkt

- 3 Uzupełnij informacje na temat form podanych czasowników – określ osobę i liczbę. Zaznacz właściwe odpowiedzi.

a) czas teraźniejszy: *jest*

b) czas przeszły: *z ilustrowaliśmy*

☐ 1. os., lp.

☐ 1. os., lp.

☐ 3. os., lp.

☐ 3. os., lp.

c) czas przyszły: *otworzy*

☐ 1. os., lp.

☐ 3. os., lp.

☐ / 3 punkty

4 Określ rodzaj podanych rzeczowników.

żółtko tchórz
burza jedzenie
lwica lato
wół pogoda

☐ / 8 punktów

5 Wypisz z tekstu dowolny rzeczownik i odmień go przez przypadki w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej.

	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
M.		
D.		
C.		
B.		
N.		
Ms.		
W.		

☐ / 7 punktów

6 Uzupełnij zdania. Wpisz w luki odpowiednie przymiotniki lub przysłówki. Wybierz je spośród podanych.

ozdobny wesoły małą zielona wąskiej całą
szybko zaciekle mleczną złote głodny wczoraj długo

..... brat zjadł czekoladę.
..... wstążka spadła na nasz balkon.
..... kot gonił mysz.
..... liście leżały na ścieżce.

☐ / 4 punkty

7 Wpisz w puste miejsca odpowiednie przyimki.

tort czekolady

ochota kakao

siedzieć łóżkiem

wyjść dwór

☐ / 4 punkty

8 Zapisz słownie cyfry oznaczające kolejność przybycia poszczególnych osób na metę wyścigu.

a) Ania była 3.

b) Marek był 21.

c) Maciek był 10.

☐ / 3 punkty

9 Podaj po dwa przykłady podanych liczebników. Zapisz je słownie.

• liczebniki główne

• liczebniki porządkowe

☐ / 2 punkty

10 Podkreśl spójniki w zdaniach.

W wyścigu wzięli udział uczniowie dwóch szkół – naszej oraz położonej na drugim końcu miasta. Zmagania były zażarte i długo nikt nie mógł osiągnąć przewagi. Ostatecznie najlepszy okazał się biegacz gości, który w końcu wyprzedził wszystkich. Otrzymał puchar i dyplom. Mój kolega Tomek zajął drugie miejsce, więc również zasłużył na dyplom i gratulacje.

☐ / 1 punkt

Policz, ile punktów udało ci się zdobyć. Uzyskany wynik zapisz na przedostatniej stronie zeszytu ćwiczeń.

2. Części zdania i rodzaje wypowiedzi

Orzeczenie i podmiot

- 1 Przeczytaj wypowiedzi komentatora sportowego. Podkreśl orzeczenie linią podwójną, a podmiot pojedynczą.

- 2 Połącz ze sobą wyrazy – podmiot i orzeczenie, z których zbudujesz zdania.

Narciarz

Zawodniczka

Skoczkowie

Dzieci

przewróciła się.

zwyciężyli.

kibicowali.

zjechał.

- 3 Uzupełnij zdania

a) podmiotem

- jechała zbyt szybko.
- skoczył blisko.
- byli wczoraj na zawodach sportowych.

b) orzeczeniem (może wystąpić z innymi wyrazami)

- Kibice
- Dzieci
- Kacper

- 4 Do podanych rzeczowników i czasowników dopisz po dwa określenia. Skorzystaj z zadanych pytań.

narciarz

jaki?

skąd?

dzieci

jakie?

czyje?

sanki

jakie?

czyje?

zawodnicy

jacy?

ilu?

jechał

jak?

kiedy?

kibicowały

jak?

komu?

jechały

jak?

którędy?

spotkali się

kiedy?

z kim?

wyprzedził

gdzie?

kogo?

konkurenci

czyi?

jacy?

zjawisko

jakie?

jakie?

przyjadą

które?

jakie?

kiedy?

czym?

- 5 Podane określenia połącz liniami z orzeczeniem lub podmiotem.

dom

stoi

dziennikarka

przeprowadza

dociekliwa

od roku

z drewna

na górze

niski

wywiad

telewizyjna

Uzupełnij puste miejsca odpowiednimi wyrazami, następnie zapisz pełne zdania.

podmiot

siostra

kto?

orzeczenie

co robi?

jaka?

czyja?

gdzie?

podmiot

kto?

orzeczenie

upadł

co zrobić?

jaki?

gdzie?

jak?

podmiot

kto?

orzeczenie

wygrali

co zrobili?

jaki?

gdzie?

z kim?

podmiot

konie

co?

orzeczenie

co robią?

jakie?

jak?

z kim?

- 7** Rozpoznaj i zapisz podmiot domyślny w podanych zdaniach.
Następnie rozwiń te zdania.

Pracuje dobrze.

Było głodne.

Czytają gazety.

Trwały krótko.

Jest zdolna.

Gramy w drużynie.

Pada od wczoraj.

- 8** Ułóż dwa zdania o tym, co czuje zwycięzca. Kolorem zielonym podkreśl orzeczenia, a niebieskim podmioty.

- 1 Przeczytaj wypowiedzi postaci. Zapisz literę R w dymkach, które zawierają równoważniki zdania, a literę Z w dymkach, w których występują zdania.

- 2 Wybierz z ilustracji w ćwiczeniu 1:
- równoważnik zdania i zamień na zdanie,
 - zdanie i zamień na równoważnik zdania.

- 3 Połącz podane sformułowania tak, aby powstały trzy zdania. Następnie zapisz je poniżej.

Pod choinką leżały
przy świątecznym stole.

piękne prezenty.
Dzieci czekały

Cała rodzina siedziała
na Wigilię od rana.

- 4 Zapisz za pomocą równoważników zdań, co oznaczają te znaki drogowe.

- 5 Nadaj tytuł każdej fotografii. Użyj równoważników zdań.

- 6 Przeczytaj plan wydarzeń. Zamień równoważniki zdań na zdania.

1. Wyjście do sklepu.
2. Starszy pan w kolejce.
3. Pomoc w niesieniu zakupów.
4. Powrót do domu.
5. Pomoc mamie przy ubieraniu choinki.

Wypowiedzenia: oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzyknikowe

- 1 Przeczytaj wypowiedzenia i określ ich rodzaj. Wpisz odpowiednią literę: O – oznajmujące, P – pytające, R – rozkazujące, W – wykrzyknikowe.

- a) Podaj mi serwetkę. – d) Uwaga, piłka! –
b) Kiedy będzie Wigilia? – e) Chodźcie tu szybko. –
c) Idziemy do domu. – f) Stop, zagrożenie! –

- 2 Ułóż po jednym wypowiedzeniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym z czasownikiem *czytać*.

.....
.....
.....

- 3 Przekształć podane wypowiedzenia w wykrzyknikowe.

Wzór: *Przestań się objadać. Dość objadania się!*

- a) Oddałeś już książkę do biblioteki?
b) Jedź do babci.
c) Cieszę się, wygrałam.

- 4 Dokończ każde zdanie tak, aby powstał wskazany rodzaj zdania.

- a) zdanie oznajmujące

Kasiu,

- b) zdanie pytające

Mamo,

- c) zdanie rozkazujące

Janku,

5

Zdanie pojedyncze i zdanie złożone

1 Połącz wyrazy i zwroty tak, aby powstały poprawne zdania.

Pójdziemy do zoo,

aby

dobrze się czuły.

W zoo zwierzęta
muszą być zadbane,

gdy

wiele zwierząt przebywa
w ukryciu.

Nastała zima,

więc

będzie ładna pogoda.

Skreśl błędne wyrazy w poniższym stwierdzeniu.

Utworzone zdania to zdania pojedyncze/złożone, ponieważ w każdym z nich występuje/występują jedno orzeczenie/dwa orzeczenia.

2 Dokończ poniższe zdania złożone.

- Weronika je kanapkę, którą
- Adam rozmawia o tym, że
- Samochód odjechał, gdy
- Chłopcy słuchali muzyki i
- Dziecko uspokoiło się, gdy

3 Ułóż zdania złożone według podanych schematów.

....., więc

....., ale

..... i

..... lub

- 4** Ułóż z podanymi czasownikami zdania pojedyncze lub złożone. Zamień bezokolicznik na dowolną formę osobową (np. *liczyć* – *liczył*).

zdanie pojedyncze

(bawić się)

zdanie pojedyncze

(opowiadać)

zdanie pojedyncze

(cieszyć się)

zdanie złożone

(przestraszyć się, krzyczeć)

zdanie złożone

(spacerować, podziwiać)

zdanie złożone

(martwić się, uciekać)

- 5** Napisz po trzy zdania pojedyncze i złożone. Podkreśl w nich orzeczenia.

zdania pojedyncze

zdania złożone

- 6 Zaznacz zdania pojedyncze (P) oraz zdania złożone (Z). Podkreśl orzeczenia linią podwójną, a podmioty – pojedynczą.

Był ładny dzień. (---) Ania od rana czekała na list od przyjaciółki, który powinien już nadejść. (---) Przez okno zobaczyła listonosza i zbiegła na dół. (---) Listonosz był życzliwy. (---) Powiedział, że niestety żadnego listu dla Ani dzisiaj nie ma. Dodał również, że list zaadresowany do niej dostarczył wczoraj. (---) Ania zdziwiła się. (---) Może mama lub tata wyciągnęli go wcześniej ze skrzynki. (---) Wróciła do mieszkania. (---) Spojrzała na stolik, gdzie zwykle rodzice zostawiają listy i inne przesyłki. (---) Listu do niej nie było. (---) Nagle dostrzegła coś białego pod stolikiem. (---) Tak, to była upragniona przesyłka. (---). Jednak w dwóch miejscach koperta była przegryziona. (---) Dziewczynka domyśliła się, że list „odebrał” jej pies Nero.

- 7 Zamień zdania pojedyncze na złożone, a złożone – na pojedyncze.

Wzór: *Wróciłem do domu po północy* – zdanie pojedyncze.

Wróciłem do domu, kiedy minęła północ – zdanie złożone.

- Rozebrał się dopiero, gdy zjadł kolację.

- Uważaj podczas karmienia zwierząt.

- Gdy zakręcił kurek, woda przestała lecieć z kranu.

- Nie podchodź do nieznanych psów.

- W razie niebezpieczeństwa uciekaj.

- Zanim zaczniesz jeść obiad, umyj ręce.

Podsumowanie działu 2. Części zdania i rodzaje wypowiedzeń

Przeczytaj tekst, następnie wykonaj zadania. Skonsultuj się z nauczycielem i przyznaj sobie punkty.

Wczoraj byliśmy z klasą w muzeum. Pani zapowiedziała nam: „Nie wolno niczego dotykać! Obrazy i rzeźby to nasze dziedzictwo*. Należy je chronić!”. W muzeum było wiele ciekawych obrazów. Jeden z nich szczególnie zwrócił moją uwagę. Przedstawiał zarzucającego sieci rybaka, który o świcie rozpoczął połów. Moim koleżankom i kolegom podobał się inny obraz. Konie w galopie. Odnieśliśmy wrażenie, że pędzą tak szybko, jakby miały za chwilę wybiec z obrazu. Były piękne! Tę niezwykłą wizytę zapamiętam na długo. Podczas następnej dowiemy się, jak specjaliści dbają o obrazy, aby przez lata zachowały swój wygląd.

* Dziedzictwo – przedmioty lub obiekty, które zostały po ludziach żyjących wcześniej; stanowią wspólne dobro.

1 Wypisz z tekstu:

a) równoważnik zdania:

b) zdanie oznajmujące:

c) zdanie rozkazujące:

☐ / 3 punkty

2 Ułóż zdania z podanych wyrazów. Użyj czasowników w odpowiednich formach.

a) zdanie pojedyncze: *na długo, niezwykłą, zapamiętać, wizytę, tę*

.....

b) zdanie złożone: *zarzucającego, przedstawiać, sieci, połów, który, rozpocząć, rybaka, o świcie*

.....

☐ / 2 punkty

3 Rozpoznaj podmiot w zdaniu: *Były piękne!* –

☐ / 1 punkt

4 Uzupełnij zdanie.

W zdaniu pojedynczym jest _____,
natomiast w zdaniu złożonym są co najmniej dwa _____.

☐ / 1 punkt

5 Podane zdania połącz odpowiednim spójnikiem tak, aby powstało zdanie złożone. Usuń powtarzające się wyrazy.

Ola dostała na urodziny psa. Ola od dawna marzyła o psie.

_____.

☐ / 1 punkt

6 Przeczytaj poniższe zdanie, następnie wykonaj polecenia.

Moja babcia uszyła mi jasnozielony szalik.

a) Jest to zdanie pojedyncze/złożone. (skreśl błędny wyraz)

b) Określeniem wyrazu *szalik* jest _____. (uzupełnij lukę)

c) Liczba mnoga wyrazu, który jest podmiotem w zdaniu, to
_____. (uzupełnij lukę)

☐ / 3 punkty

7 Do podanych wyrazów dopisz po dwa określenia.

• szyć (jak?) _____

• krawiec (jaki?) _____

☐ / 2 punkty

8 Napisz inny zakaz, który może obowiązywać w muzeum. Użyj zdania rozkazującego.

_____.

☐ / 1 punkt

9 Sformułuj pytanie skierowane do przewodnika muzeum na temat obrazów. Użyj zdania pytającego.

_____.

☐ / 1 punkt

10 Podkreśl orzeczenia linią podwójną, a podmioty pojedynczą.

a) Mój starszy brat świetnie się uczy.

b) Od wczoraj nie przychodzą tu ludzie.

☐ / 2 punkty

11 Ułóż zdanie

a) pojedyncze z czasownikiem *umieć*:

.....

b) złożone z przynajmniej jednym czasownikiem spośród podanych:
ić, liczyć, lubić, mieć:

.....

☐ / 2 punkty

12 Podane zdanie rozwinięte skróć do zdania zawierającego tylko podmiot i orzeczenie.

Żnakoita kucharka z Krakowa gotuje wspaniałą zupę pieczarkową.

.....

☐ / 1 punkt

13 Opowiedz krótko mamie o pobycie w muzeum lub galerii obrazów. Użyj zdań oznajmujących.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

☐ / 3 punkty

Policz, ile punktów udało ci się zdobyć. Uzyskany wynik zapisz na przedostatniej stronie zeszytu ćwiczeń.

3. Mowa i pismo

Głoski i litery

1 Wpisz brakujące litery polskiego alfabetu.

a, ą, ----, c, ć, ----, e, ę, ----, g, ----, i, j, ----, l, ł,

m, ----, ń, ----, ó, p, r, ----, ś, t, ----, w, y, ----, ź, ż

2 Odczytaj ukryte wyrazy i zapisz je w kolejności alfabetycznej.

LDOY

MISEIK

LLAKA

PIKŁA

ZBEY

HKA

BLÓ

CEAN

ŁAKWA

FABRA

3 Odczytaj głośno podane wyrazy. Połącz linią litery oznaczające głoski z odpowiednią kategorią: samogłoska lub spółgłoska.

SAMOGŁOSKA

SPÓŁGŁOSKA

K O R A

R U M A K

P A L E C

Z I M O W Y

4 Zapisz wyraz, który

a) zaczyna się spółgłoską: -----

b) zaczyna się samogłoską: -----

c) kończy się spółgłoską: -----

d) kończy się samogłoską: -----

e) zaczyna się i kończy samogłoskami: -----

f) zaczyna się i kończy spółgłoskami: -----

- 5 Podziel wyrazy na litery oraz na głoski. Następnie uzupełnij tabelę. Skorzystaj ze słownika języka polskiego i wyjaśnij niezrozumiałe wyrazy.

Wyraz	Litery	Liczba liter	Głoski	Liczba głosek
szczur	s-z-c-z-u-r	6	sz-cz-u-r	4
korzeń				
szczypać				
chyba				
konik				
jarzyny				
szczwany				
bukspan				
grzeczny				
dźdźysty				
brzeszczot				

- 6 W podanych wyrazach zmień jedną głoskę tak, aby powstały nowe wyrazy.

Wzór: *kosa* – *koza*.

a) wymień samogłoskę:

pora – kura –

dam – rok –

duma – fika –

b) wymień spółgłoskę:

kołek – moda –

pić – myć –

karta – otok –

- 7 Podkreśl zielonym kolorem wyrazy, w których *i* zmiękcza spółgłoskę *i* jest samodzielną głoską, a niebieskim te wyrazy, w których *i* tylko zmiękcza spółgłoskę i nie jest samodzielną głoską.

migać dłonie kieszeń kotlina nikt biegać

A jak podkreślisz wyraz *linia*?

- 8 Dopisz takie części, aby powstały wyrazy, w których

a) *i* oznacza samodzielną głoskę:

mi ki ni

b) *i* tylko zmiękcza spółgłoskę:

mi ki ni

- 9 Policz samogłoski w podanych wyrazach. Następnie policz i zapisz, z ilu sylab składa się każdy wyraz.

komar – makaron – domownik –

buk – nowy – oddany –

- 10 Podziel podane wyrazy na sylaby.

Wzór: *ku-kut-ka*.

halo –

wiadomość –

ptakowi –

dziewczyna –

lis –

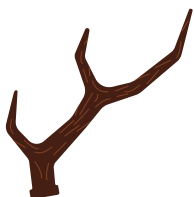
senny –

telewizor –

zrobiliśmy –

Inna pisownia, inna wymowa

- 1 Co przedstawiają te obrazki? Powiedz, a potem zakreśl literę, którą należy napisać na końcu wyrazu.

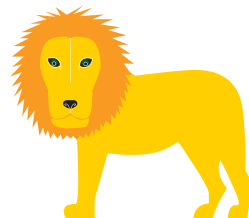
G – K

B – P

Ż – SZ

W – F

- 2 Wpisz brakujące litery w podanych parach wyrazów.

rowek	oranżada	kładę	twarzowy	śruba	trudzić się
ró...	oranża...ka	kła...ka	twa...	śru...ka	tru...

- 3 Zapisz wyrazy, którymi uzasadnisz pisownię zaznaczonych liter.

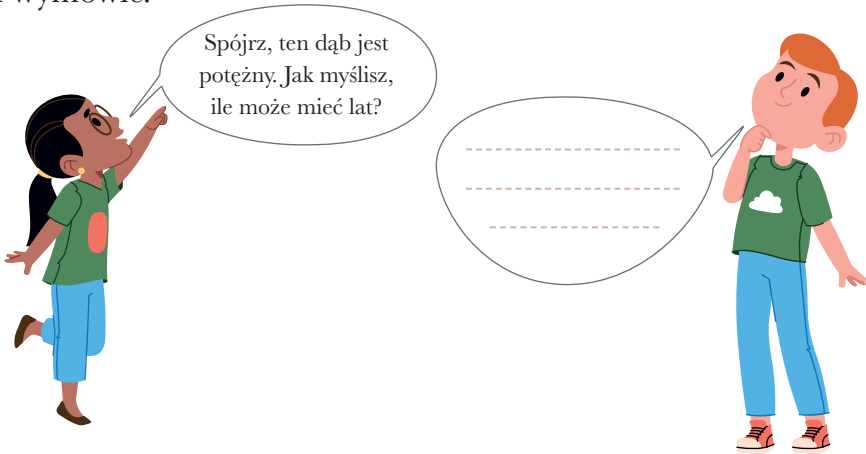
Rzesz**ów** – w obud**ź** – zaraz cię
 prz**ód** – na przyjed**ź** – teraz
 Krak**ów** – w piłkar**z** – dwaj
 zjed**z** – oni sąsiad**ł** – idę do

- 4 Dopisz do podanych rzeczowników w mianowniku formy dopełniacza.

Wzór: *róża* – *nie ma róż.*

- a) burze – nie ma
 b) kozy –
 c) trawy –

- 5 Sformułuj odpowiedź na zadane pytanie jednej z postaci. Zastosuj w niej przynajmniej jeden wyraz, którego głoska różni się w pisowni i wymowie.

- 6 Podaj własne przykłady wyrazów, którymi zilustrujesz poniższe opisy.

	słyszę <i>t</i>	napiszę <i>d</i>	bo
	słyszę <i>p</i>	napiszę <i>b</i>	bo
	słyszę <i>k</i>	napiszę <i>g</i>	bo
	słyszę <i>f</i>	napiszę <i>w</i>	bo

- 7 Ułóż zdania tak, aby pokazać różnicę między wyrazami w każdej parze.

miedź – mieć

.....

.....

siedź – sieć

.....

.....

Podsumowanie działu 3. Mowa i pismo

Wykonaj zadania. Skonsultuj się z nauczycielem i przyznaj sobie punkty.

1 Opracuj głoskowo-literową tabelę.

Wyraz	Podział na litery	Liczba liter	Podział na głoski	Liczba głosek
szaleć				
nieść				
czekać				
błyszcząć				
rozstrzał				
szczęście				

☐ / 6 punktów

2 Zapisz litery, których brakuje w podanym alfabecie.

A, ---, B, C, ---, D, E, ---, F, G, ---, I, J, K, L, ---, M, N, ---, O, ---, P, R,
S, ---, T, U, W, Y, Z, ---, Ź

☐ / 1 punkt

3 Podkreśl dwiema liniami wyrazy, w których *i* oznacza wyłącznie głoskę, a jedną linią – te, w których *i* tylko informuje o miękkości spółgłoski.

kiwać

tonie

kiedy

malinka

nic

piecyk

☐ / 6 punktów

4 Z podanych wyrazów wypisz samogłoski i spółgłoski.

Wyraz	Samogłoski	Spółgłoski
koleżanka		
parasolka		
deseczka		
dżdżysty		

/4 punkty

5 Policz, a następnie zapisz, ile liter i głosek jest w podanych nazwach miast.

Warszawa

Przemyśl

Rzeszów

Bydgoszcz

Litery

Głoski

Szczecin

Szczebrzeszyn

Toruń

Muszyna

Litery

Głoski

Olsztyn

Elk

Szczawnica

Szczekociny

Litery

Głoski

/3 punkty

Policz, ile punktów udało ci się zdobyć. Uzyskany wynik zapisz na przedostatniej stronie zeszytu ćwiczeń.

4. Ortografia

Pisownia wyrazów z rz

- 1 Połącz wyrazy liniami w pary tak, by uzasadnić w tych słowach pisownię rz.

dobry

gorszy

na kołdrze

wiara

kołdra

wierzyć

dobrze

gorzej

- 2 Uzasadnij pisownię podanych wyrazów z rz – dopisz ich inne formy lub wyrazy pokrewne, w których rz wymienia się na r.

w norze –

na morzu –

w rurze –

o korze –

szerzej –

w naturze –

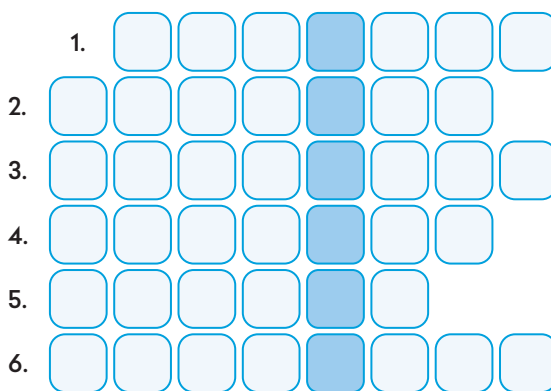
w porze –

chorzy –

w chórze –

w górze –

- 3 Wpisz do krzyżówki rzeczowniki, które kończą się na -arz i -erz.

1. Ten, kto robi stoły.
2. Ten, kto tańczy.
3. Ten, kto stoi na bramce.
4. Ten, kto gra w piłkę.
5. Ten, kto pisze książki.
6. Ten, kto pracuje w mleczarni.

Hasło:

- 4 Połącz dwuznakiem *sz* litery i części wyrazowe w dwóch poniższych rzędach. Następnie zapisz powstałe wyrazy, które są wyjątkami od zasady pisowni *rz* po spółgłoskach.

W

P

P

ZAW

K

SZ

TAŁT

CZOŁA

ENICA

E

YSCY

- 5 W podanych wyrazach z *rz* niewymiennym poprzestawiano litery. Zapisz poprawnie te wyrazy. Następnie z dwoma wybranymi ułóż zdania.

wayrzaw

korzścy

oechrz

rzebaż

- 6 Wpisz *rz* w luki. Zapisz poniżej wyrazy w kolejności alfabetycznej.

...ąd

tchó...

odku...yć

ja...ębina

ja...yć się

...emień

po...ądny

...eka

ko...yść

mala...

- 7 Przyporządkuj wyrazy z *rz* do odpowiednich nagłówków. Zastosuj linie w trzech kolorach.

rz po spółgłosce

rz wymienne na *r*

rz niewymienne

KRZAK

W WORZE

WIETRZYĆ

GRZYB

NARCIARZ

CHORZY

OBDARZYĆ

RZADKI

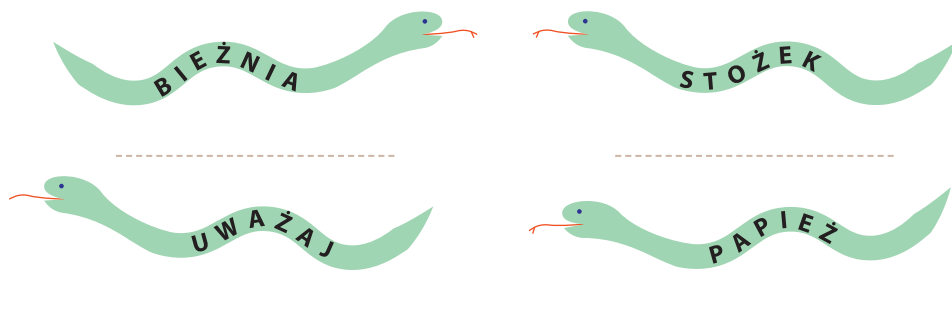
DRZEWA

PRZYPADEK

ROLKARZ

BRZASK

- 1 Odczytaj wyrazy i dopisz do nich takie, które uzasadniają ich pisownię z ż.

- 2 Połącz wyrazy w pary tak, by wyjaśnić ich pisownię z ż.

mrożony najniżej
 gwizdzesz
potężnie wożę
mosiężne śnieżny
 drużynowy łodyżki

nisko wozimy
 gwizdać
łodyga potęga
mróz mosiądz
śniegowy druh

- 3 Wpisz do tabeli właściwe formy czasowników.

Czas teraźniejszy				
Czasownik	ja	ty	on	oni
grozić				
mazać				
jeździć				

- 4 Utwórz nowe wyrazy od podanych tak, aby odpowiadały na pytania.

żądło – (co robi?)

żarłok – (jaki?)

żyto – (jakie?)

pożyczka – (co robiła?)

- 5 Utwórz od podanych wyrazów z ż niewymiennym pokrewne rzeczowniki.

odzieżowy	-----	księżycowo	-----
zbożowe	-----	żartować	-----
żyli	-----	żebrac	-----
żniwny	-----	żółtawo	-----

- 6 Podkreśl wyrazy z ż niewymiennym.

RÓŻANY	DOROŻKA	FILIŻANKA
KSIAŻKA	WIEŻA	WRÓŻKI
BANDAŻ	JEŻYNA	MŁODZIEŻ
ŻAR	ŚWIEŻUTKI	WĘŻOWA
NOŻYK	MAŻ	ZŁOŻA

- 7 Podane wyrazy z ż zapisz w kolejności alfabetycznej. Kilka wyrazów zaczyna się na ż, dlatego weź pod uwagę drugą lub kolejną literę w każdym z nich.

żuraw stróż żywopłot pożyteczne żeglarz życzenie
różnokolorowe wyżyły żona żadne

- 8 Uzupełnij tabelę własnymi przykładami wyrazów.

Wyrazy z ż wymiennym	Wyrazy z ż niewymiennym	Wyrazy z rz wymiennym	Wyrazy z rz niewymiennym

- 1 Zapisz nazwy przedstawionych słodczy i kwiatów w formie dopełniacza liczby mnogiej.

- 2 Połącz liniami w pary wyrazy pokrewne. Przepisz do zeszytu wyrazy z ó.

zawracać

skrócić

wieźć

sześć

niósł

ósmu

nieść

zawrócić

szósty

wiózł

skracać

osiem

Podaj inny przykład takiej pary:

- 3 W rozsypance wyrazów połącz różnokolorowymi liniami w pary te, w których zachodzi wymiana ó na o.

droga

strój

stoły

wóz

wół

noże

nawóz

koza

wory

nóż

nawozy

krówka

woły

wozy

wybór

wór

nogi

broda

stół

dróżka

koło

bór

bory

stroje

bródka

krowa

kózka

nóg

wybory

kółko

- 4 Połącz sylaby z lewej kolumny z częstką *-ów*. Odczytaj i zapisz nazwy polskich miast.

Krak-

Rzesz-

Tarn-

Jan-

Stasz-

ÓW

Rak-

Trzebiat-

Bełchat-

Głog-

- 5 Wykreśl co drugą literę z poniższych szeregów. Z pozostałych znaków odczytaj i zapisz wyrazy z *ó*. Następnie uzasadnij ich pisownię.

a) M X A Z K Q Ó X W Y K Q A

b) L Z O E K T Ó A W Q K X A

c) Ż Z A Q G X L V Ó X W Q K V A

d) K Q R Z O C P X L Q Ó Y W X K V A

Uzasadnienie:

- 6 Przetaw sylaby, następnie odczytaj i zapisz wyrazy z *ó* niewymiennym.
ty-żół, ba-wróż, tno-płó, zef-Jó, ba-pró, ny-róż, gól-nie-szcze, czę-ga-włó

- 7 Zapisz trzy rzeczowniki z końcówką *-ówka*.

Wzór: *końcówka*.

- 8 Uzupełnij tabelę wyrazami z ó zgodnie z nagłówkami.

Rzeczownik (kto?/co?)	Czasownik (co robi?)	Przymiotnik (jaka?/jaki?/jakie?)
król		
	różowi się	
	góruje	
		tchórzliwy

- 9 Podaj po dwa przykłady wyrazów, w których

- a) ó wymienia się na o:,,
 b) ó występuje w częstce -ów, -ówka:,,
 c) ó wymienia się na a lub e:,,
 d) ó jest niewymienne:,

- 10 Wpisz podane wyrazy do właściwej części tabeli.

chór	makówka	czółno	żarówka	góra
słój	skóra	rów	wróbel	parówka
włókno	ból	wiewiórka	mój	siódmy
późny	żółty	przepiórka	mózg	różowy
ogólny	próbka	łamigłówka	rozwój	borówka
nabój	spokój	zmiótł	zaniósł	twój

Wyrazy z ó wymiernym	Wyrazy z ó niewymiernym	Wyrazy z końcówką -ówka

- 1 Odszukaj w diagramie i zapisz jak najwięcej wyrazów z u.

k	u	l	k	a	x	u	m	u	ł
u	l	e	w	a	x	l	u	s	x
k	i	x	k	a	p	u	s	t	a
u	c	z	u	l	e	n	i	a	m
ł	a	k	r	u	k	a	v	d	u
k	u	n	a	b	u	t	x	r	l
a	d	r	u	t	l	y	x	u	e
b	u	t	a	u	t	k	o	k	t

- 2 Połącz obrazki z odpowiednimi wyrazami.

zasuwka

skuwka

wsuwka

- 3 Uzupełnij zapisy według wzoru: *skuwka, bo skuwać*.

wsuwka, bo

zasuwka, bo

- 4 Połącz odpowiednie części i zapisz całe wyrazy.

króci-	-uszko	
cór-	-uś	
tat-	-usia	
serd-	-utki	

- 5 Utwórz i zapisz wyrazy z podanymi częściami.

-utka		-unia	
-uch		-uszek	

- 6 Uzupełnij tabelę odpowiednimi formami czasowników.

Czas teraźniejszy			
Czasownik	1. os. lp.	2. os. lm.	3. os. lm.
serwować			
kolorować			
próbować			

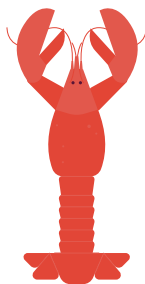
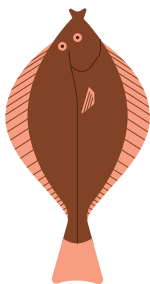
Czas teraźniejszy			
Czasownik	2. os. lp.	1. os. lm.	2. os. lm.
taranować			
kupować			
panować			

- 7 Zapisz po dwa wyrazy, w których

- a) *u* znajduje się na końcu:,,
 b) *u* znajduje się w środku:,,
 c) *u* znajduje się na początku:,

Pisownia wyrazów z h

1 Połącz obrazki z odpowiednimi wyrazami.

homar

halibut

harpun

halabarda

2 Uzupełnij tabelę podanymi wyrazami. W razie potrzeby sprawdź znaczenie podanych wyrazów w słowniku języka polskiego.

huśtawka	hajduk	hamak	hutnik	herb
hydraulik	hibiskus	hortensja	huragan	hiacynt
hipopotam	hiena	halny	juhas	harfa

Rzeczy	Osoby	Rośliny	Zwierzęta	Zjawiska
.....				
.....				
.....				

3 Z podanych sylab utwórz wyrazy i je zapisz.

mo har nia

da o hy

no ho wy ro

nał hej

mor hu

bit ha

.....

.....

- 4 Utwórz i zapisz przymiotniki lub nazwy miejsc. Pamiętaj o zasadach pisowni małą lub wielką literą.

Himalaje – – holenderski

Hiszpania – – hawajski

Hrubieszów – – kopenhaski

- 5 Podane imiona zapisz w kolejności alfabetycznej.

Hanna

Hipolit

Helena

Henryk

Hubert

Hilary

- 6 Uzupełnij tabelę.

Czas teraźniejszy			
Czasownik	ja	ty	on
holować			
huścić się			
honorować			

- 7 Skorzystaj ze słownika języka polskiego i wyjaśnij znaczenia wyrazów *hardy* i *honorować*. Zapisz zdanie z każdym z nich.

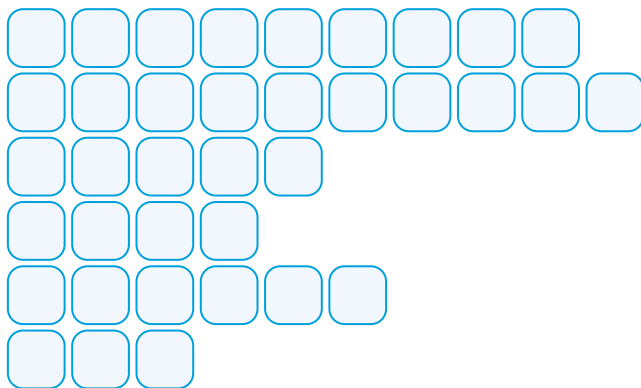
- 8 Zapisz wyrazy z *h*

a) na początku:

b) w środku:

c) na końcu:

- 1** Uzupełnij krzyżówkę podanymi wyrazami z *ch*. Litery w początkowych okienkach, odczytane od góry, utworzą hasło.

chomiczek ucho rechot hierarchia ach mucha

Hasło:

- 2** Dopisz brakujące wyrazy tak, by powstały pary wyjaśniające pisownię z *ch*.

machina – – zagłuszam

puchowy – – kruszyć

prochownia – piechota –

..... – meszek – zamaszysty

groch – – suszyć

- 3** Podkreśl te wyrazy, w których *ch* jest niewymienne.

choinka słuch brzuch

kożuch chleb paluch

chuchać maluch suchość

machać pchać słuchać

4 Zapisz wyrazy pokrewne zgodnie z wzorem.

chorągiew	chusta	chałupa	chleb
chorągiewka			
chudy	choroba	chwała	chód
chudnąć			
chaber	chuligan	chrzan	orzech
chabrowy			

5 Podane wyrazy z *ch* dopasuj liniami w różnych kolorach do odpowiednich nagłówków.

SCHODZIĆ

OGŁUCHNAĆ

SCHOWAĆ SIĘ

SCHNAĆ

BLACHA

NA SZNURKACH

SCHUDNAĆ

STRACHY

W PIWNICACH

W BUTELKACH

GRZECH

ŚMIECH

CHICHOT

SZLOCHAĆ

GRUCHNAĆ

ch na końcu wyrazu

ch wymienia się na *sz*

ch występuje po *s*

ch w środku wyrazu

ch niewymienne

CHMURA

CHRUST

CHRZAN

SZLACHTA

CHWAŁA

CHOLESTEROL

NACHALNIE

CHUCHAĆ

PSYCHIKA

CHOCHOŁ

MACHINA

CHASZCZE

SCHEMAT

WICHURA

CHYLIĆ

- 1 Odczytaj i zapisz różne formy rzeczowników z q, ę i om.

Liczba pojedyncza

kę-cho-in

tą-pus-ka

ku-kę-kuł

ką-kół-jas

Liczba mnoga

nom-je-ży

wom-rzy-wa

kom-rzod-kiew

czy-dziew-nom

- 2 Od podanych rzeczowników utwórz wskazane formy przypadków według wzoru. Na końcu podaj własny przykład rzeczownika w odpowiednich formach.

Wyraz	Biernik lp. (kogo?, co?)	Narzędnik lp. (z kim?, z czym?)	Celownik lm. (komu?, czemu?)
maska	maskę	maską	maskom
róża			
burza			
huta			
zmija			
żuchwa			
Własny przykład rzeczownika			

- 3 Dokończ zdania pasującymi wyrazami w poprawnych formach. Zwróć uwagę na pisownię ich zakończeń.

W czasie wakacji podróżowałam z moją -----,
----- i ----- . Zabrałyśmy ze sobą
niewiele rzeczy, spakowałyśmy jedną ----- .

4 Podkreśl w zdaniach rzeczowniki i wpisz je do właściwych kolumn tabeli.

- Liczę na kolegę i koleżankę.
- Zbliżamy się ku góróm i pagórkóm.
- Przyszedłem z nową piłką.
- Widzę zawodniczkę z rakiętą tenisową.
- Przyglądamy się planetom i gwiazdom.

Biernik lp.	Narzędnik lp.	Celownik lm.

5 Połącz liniami nazwy młodych zwierząt z nazwami rodziców.

CIEŁĘ

KOCIĘ

JAGNIĘ

KURCZĘ

PROSIĘ

KROWA

KURA

ŚWINIA

OWCA

KOT

Ułóż dwa zdania z wybranymi rzeczownikami z *ę*.

.....

.....

6 Dopisz do podanych wyrazów takie, w których *ę* wymienia się na *ą* lub odwrotnie.

a. ręka –

b. – mąk

c. – krąg

d. węch –

e. – wąski

7 Uzupełnij tabelę.

Czas teraźniejszy			
Czasownik	1. os., lp. -ę na końcu	3. os., lp. -e na końcu	3. os., lm. -ą na końcu
pisać			
brać			
siać			
pracć			

8 Uzupełnij tabelę właściwymi formami czasowników.

Liczba pojedyncza

Czas przeszły			
1. os. – r.m.	1. os. – r.ż.	2. os. – r.m.	3. os. – r.n.
zjąłem			
	zaciągnęłam		
		wyjąłeś	
			zaczęło

Liczba mnoga

Czas przeszły			
1. os. – r.mos.	1. os. – r.nmos.	2. os. – r.mos.	3. os. – r.nmos.
odpoczęliśmy			
			uśmiechnęły się
		dmuchnęliście	
	pojęłyśmy		

9 Wpisz w puste miejsca *ą* lub *ę*.

na ławk...	oni id...	z lamp...	nad tęcz...
z koleżank...	kopn...ła	z matk...	sykn...ł
na policj...	przyj...ła	oni stoj...	one maj...
spi...ł	jedz...	wchłōn...ł	poj...li
zacz...ł	machn...ło	wzi...ła	stan...li

10 Jako znawca pisowni wyrazów z *ę* i *ą* uzupełnij zdania czasownikami podanymi w nawiasach w odpowiednich formach.

- Ja już na szczycie, oni nadal
(stańć) (iść)
- Karol do brzegu, dziewczyny wciąż
(dopłynąć) (płynąć)
- Ty czytać wczoraj, one jutro.
(zacząć) (zacząć)
- Dzieci fotele przed godziną i rodzice teraz
(zająć) (stać)
- Michał śniadanie do szkoły.
(wziąć)
- Niemowlę przed chwilą nóżką.
(machnąć)

11 Zapisz po dwa, inne niż w poprzednich ćwiczeniach:

- a) czasowniki z *ą* na końcu:
- b) czasowniki z *ę* na końcu:
- c) czasowniki z *ę* przed *ł*:
- d) czasowniki z *ę* przed *ł*:
- e) czasowniki z *ą* przed *ł*:
- f) rzeczowniki z *ę* na końcu:
- g) rzeczowniki z *ą* na końcu:

Pisownia *nie* z czasownikami i rzeczownikami

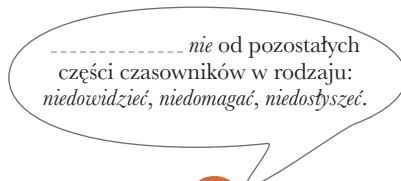
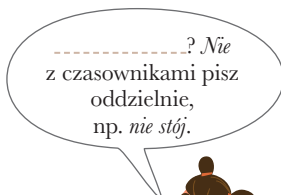
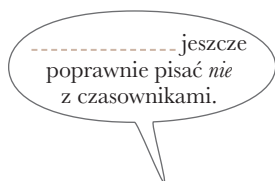
- 1 Wpisz brakujące czasowniki w zdaniach. Wybierz odpowiednie wyrazy z ramki.

nie pamiętasz

nie jedz

nie potrafię

nie oddzielaj

- 2 Napisz zdanie zawierające *nie* z czasownikiem.

.....

- 3 Ułóż zdanie z jednym z czasowników, o których mówi postać na trzeciej ilustracji z ćwiczenia 1.

.....

- 4 Ułóż z podanych liter rzeczowniki i zapisz je z wyrazem *nie*.

Wzór: *moc* – *niemoc*.

P-K-Ó-O-J

Z-O-G-A-D

S-A-K-M

.....

- 5 Zapisz w szeregach brakujące wyrazy.

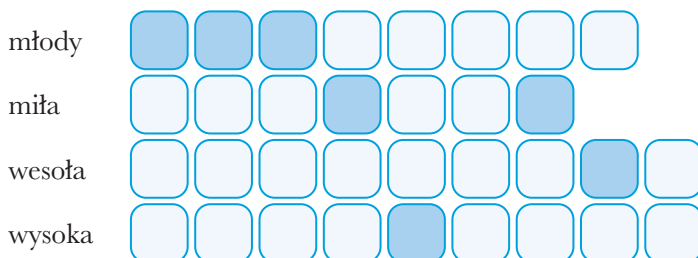
Wzór: *palić* – *nie palić* – *niepalenie*.

mówić – *nie mówić* –

zadowolić – –

Pisownia *nie* z przymiotnikami, przysłówkami i liczebnikami

- 1** Dodaj do podanych przymiotników wyraz *nie*. Utworzone w ten sposób słowa wpisz do krzyżówki. Odczytaj hasło z kolejnych pól zaznaczonych ciemniejszym kolorem.

- 2** Zapisz brakujące wyrazy według wzoru.

Wzór: *duży* – *nieduży* – *niedużo*.

- a) smaczny – –
b) zdrowy – –
c) grzeczny – –
d) dobry – –

- 3** Odczytaj liczebniki jako główne (np. dwa) i porządkowe (np. drugi). Zapisz je z wyrazem *nie*. Uwaga! *Nie* z liczebnikami piszemy oddzielnie.

- a) 4
b) 12
c) 20
d) 200

- 4** Ułóż zdania z podanymi przysłówkami i liczebnikami.

- a) nie dziś
b) nie wczoraj
c) nie trzy
d) nie piąty

Podsumowanie działu 4. Ortografia

Wykonaj zadania. Skonsultuj się z nauczycielem i przyznaj sobie punkty.

- 1 Uzasadnij pisownię *rz* w podanych wyrazach.

orzeł	-----	przemoc	-----
wierzyć	-----	stolarz	-----
grzanka	-----	mierzyć	-----

☐ / 6 punktów

- 2 Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń na temat zasad pisowni. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli jest fałszywe.

Po wszystkich spółgłoskach piszemy <i>rz</i> .	☐ P	☐ F
W nazwie czynności wykonywanej przez kowala zapiszemy literę <i>u</i> .	☐ P	☐ F

☐ / 2 punkty

- 3 Ułóż dwa zdania oznajmujące z wyrazami, które stanowią wyjątki od reguły mówiącej, że po spółgłoskach piszemy *rz*.

☐ / 2 punkty

- 4 W puste miejsca wpisz właściwe litery.

zbi...rka ...arcerzy pod mod...ewiem	kości...ł z witra...ami
m...ka ...ytnia i p...enna	ż...łty kalenda...Je...ego
potę...ny pance...	świe...e po...eczki i je...yny

☐ / 16 punktów

- 5 Wpisz w luki litery *a*, *ę* lub cząstkę *om*.

- a) Koledzy przygl...daj...się śpiewaj...cym ptak....
- b) Nauczyciele zadaj...uczni...pytania.
- c) Teraz ja pojad...na stacj...paliw i zatankuj...bezyn...bezołowiow....
- d) Koleżanki stan...ły za płotem.

☐ / 4 punkty

6 Uzasadnij pisownię podanych wyrazów.

rów	-----	córka	-----
krówka	-----	zamrożony	-----
malujemy	-----	(na) statku	-----
ósmy	-----	korzenie	-----
kominiarz	-----	(w) worze	-----

/ 2 punkty

7 Dopisz do poniższych wyrazów cząstkę *nie*. Pamiętaj o zasadach pisowni.

----- bieganie	----- wielki	----- przyjaciel
----- grzecznie	----- wesoły	----- dostrzegł
----- dużo	----- czytałam	----- mały
----- trzy	----- dosłyszał	----- wiesz

/ 12 punktów

8 Uzupełnij podane wyrazy i związki wyrazowe właściwymi literami.

___aftowana	___ustka	___onorata
k___plet	wa___adełko	___ełm strażacki
zupa gro___owa i k___fitury do ___ińskiej ___erbaty		

/ 10 punktów

9 Zapisz po dwa wyrazy z literami: *rz*, *ż*, *ó*, *ch*. Wybierz takie, których pisowni nie można wyjaśnić regułami ortograficznymi. W razie potrzeby skorzystaj ze słownika ortograficznego.

/ 4 punkty

Policz, ile punktów udało ci się zdobyć. Uzyskany wynik zapisz na przedostatniej stronie zeszytu ćwiczeń.

5. Formy wypowiedzi

Kartka pocztowa

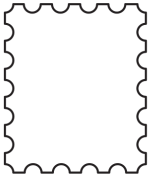
- 1 Rozwiń skróty. Podaj kilka możliwych wariantów.

Sz.P. —
WP —
Kol. —

- 2 Napisz teksty krótkich pozdrowień dla babci, dziadka lub dla osoby poznanej w czasie wakacji.

Z okazji Dnia Babci lub Dnia Dziadka	Dla osoby poznanej w czasie wakacji

- 3 Prześlij wybranej osobie/osobom z rodziny pozdrowienia na kartce pocztowej. Narysuj znaczek pocztowy.

..... 	 _____ <i>imię i nazwisko</i> _____ <i>ulica, nr domu, nr mieszkania</i> _____ <i>kod pocztowy</i><i>miejsowość</i>
---	--

- 1 W liście do bliskiej osoby opowiedz o przygodzie, w której bardzo ważnym przedmiotem okazał się notes.

(miejscowość, data)

(powitanie)

(wstęp)

Niedawno -----

Pewnie nie uwierzysz... Notes leżał... w torbie.

Nie minęła chwila i autograf był mój! -----

(pożegnanie)

(podpis)

PS -----

- 2** Napisz do bliskiej osoby list o bohaterze literackim poznanym w czwartej klasie, który najbardziej cię zaniekawił.

PS

List elektroniczny (e-mail)

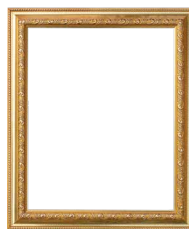
- 1 Napisz e-mail do koleżanki lub kolegi z klasy. Poinformuj o kiermaszu komiksów, który odbędzie się w szkole. Podaj datę, godzinę oraz dokładne miejsce wydarzenia. Wpisz adres e-mail odbiorcy wiadomości i jej temat.

Wyślij

Do...

Temat:

1 Podaj po trzy cechy przedstawionych przedmiotów.

2 Wybierz przedmiot, z którego korzystasz w szkole. Odpowiedz na pytania.

- Jak się nazywa ten przedmiot?

- Do czego służy? W jaki sposób posługujesz się nim na co dzień?
W jakich sytuacjach go używasz?

- Jak długo go masz? W jaki sposób stał się twoją własnością?

- Jak wygląda? Jaki ma kształt? (opisz jego ważne elementy, np. główną część, środek, boki, końce, spód)

- Jaki jest ten przedmiot? (np. nowoczesny, starodawny, nieokreślony)

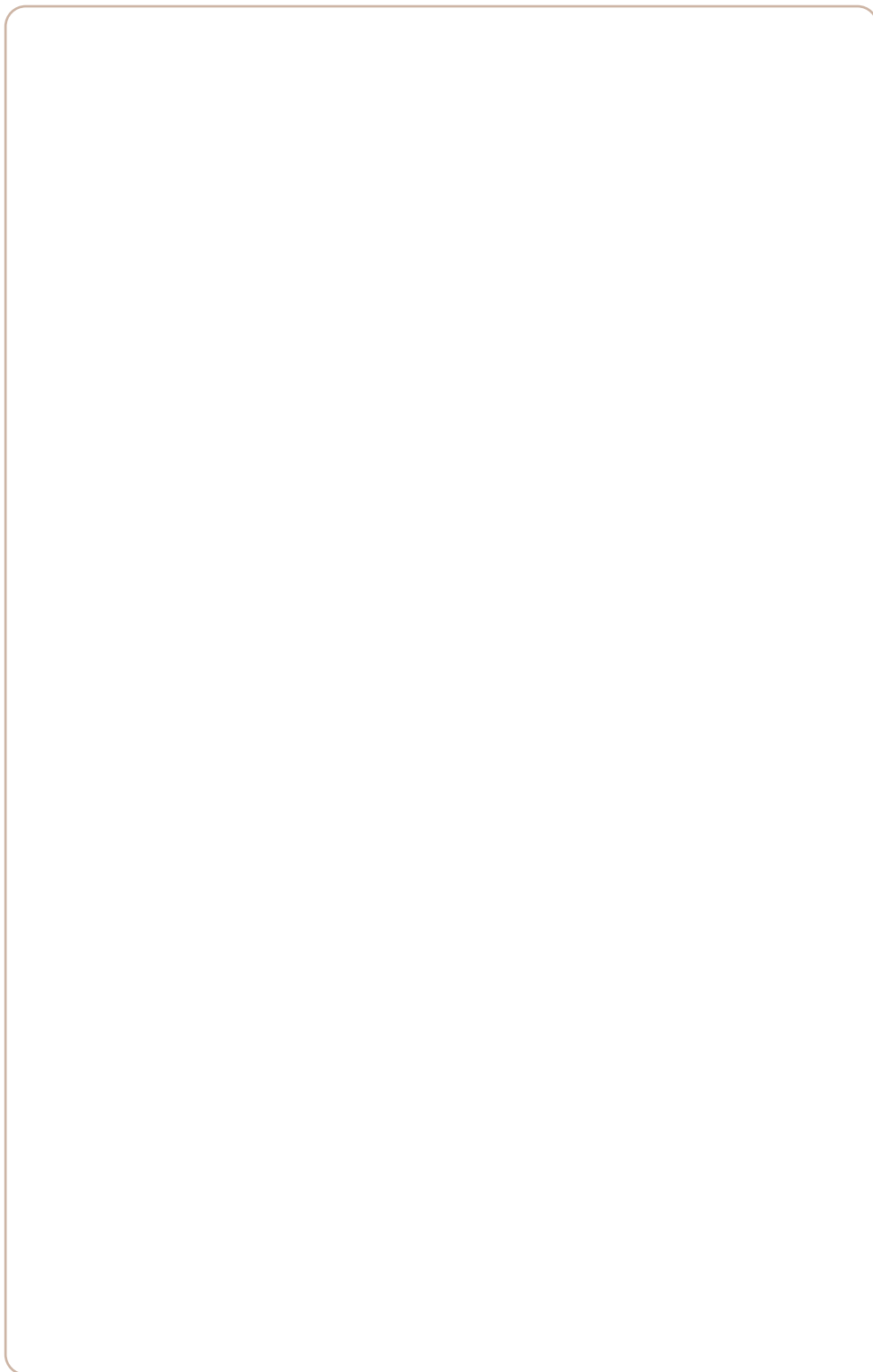
- Jak jest zbudowany?

- Jaki jest w dotyku? (np. przyjemny, poręczny, gładki, twardy)

- Czy sprawia trudność w użyciu? (np. łatwy w obsłudze, niezawodny, uciążliwy, nieprzystosowany do częstego użycia, awaryjny)

- Czy lubisz się nim posługiwać lub z niego korzystać? Uzasadnij swoją odpowiedź.

3 Narysuj przedmiot opisany w poprzednim ćwiczeniu.

1 Samorząd Uczniowski działający w twojej szkole ogłosił wybory Najlepszego Przyjaciela Roku. Chcesz zgłosić do konkursu swoją przyjaciółkę lub swojego przyjaciela.

a) Odpowiedz na poniższe pytania dotyczące swojej przyjaciółki lub przyjaciela.

- Kto to jest? Jak ma na imię?

- Czym się zajmuje? Co robi na co dzień? W jakiej szkole się uczy?

- Jak długo się znacie?

- Jak wygląda?

- sylwetka

- twarz

- oczy

- włosy

- styl ubierania się

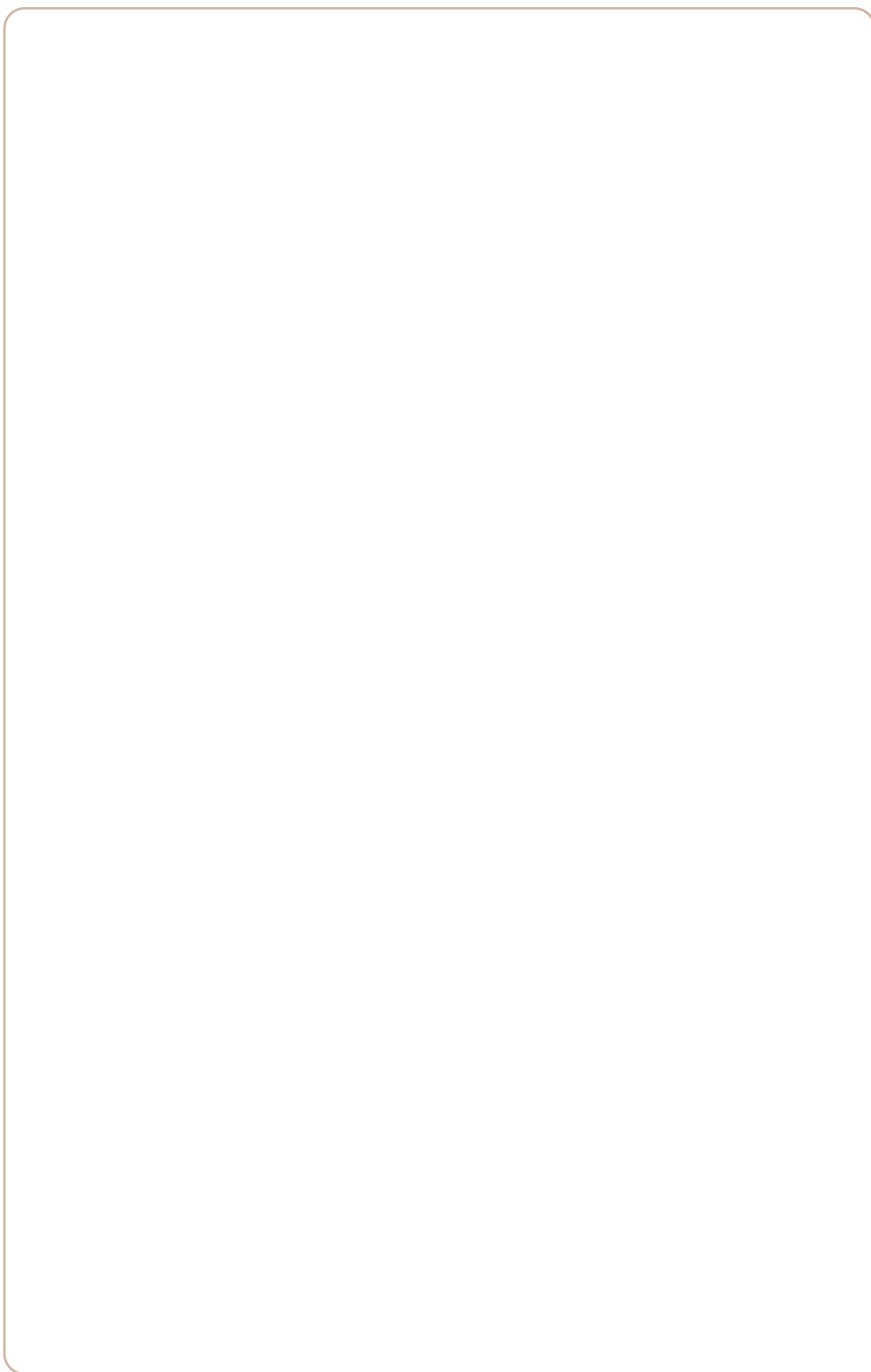
- Jakie ma cechy charakteru?

- Czym się interesuje?

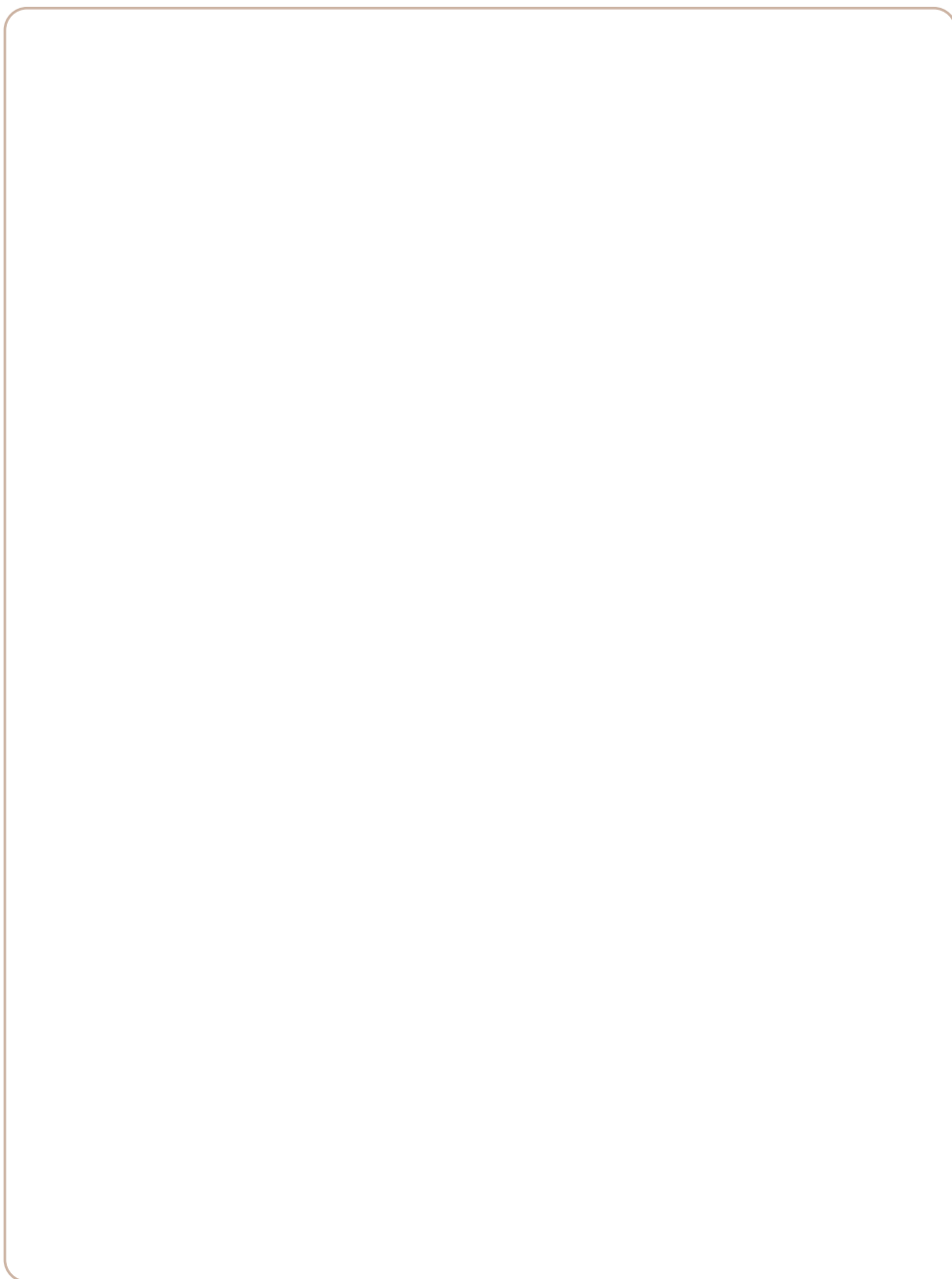
- Co lubi?

- Dlaczego jest dobrym przyjacielem?

b) Narysuj portret swojej przyjaciółki lub przyjaciela.

- 3** Narysuj zwierzę, które masz lub chcesz mieć w domu.

- 4** Opisz zwierzę domowe, które znasz lub o którym marzysz.
- a) Nadaj swojej pracy tytuł przyciągający uwagę czytelnika.
 - b) Skorzystaj z pomocniczych pytań.
 - c) Wykorzystaj zaproponowane słownictwo.

Pomocnicze pytania

- a) Jak się wabi wybrane przez ciebie zwierzę?
- b) W jakim jest wieku?
- c) Skąd pochodzi?
- d) Jak wygląda (np. kolor i rodzaj sierści, futra lub piór, jaki ma pyszczek lub dziób, uszy, ogon)?
- e) Jak się zachowuje?
- f) Co lubi?
- g) Gdzie chętnie przebywa?
- h) Co czuję do tego zwierzęcia?

Przydatne słownictwo

- sierść lub futerko: puszyste, miłe w dotyku, delikatne, szorstkie, rudawe, szarobure, cętkowane, króciutkie, gładkie, długie, gęste
- pióra: różnokolorowe, błyszczące, długie, krótkie, zielononiebieskie
- uszy: ostre, szpiczaste, małe, oklapłe
- dziób: ostry, zakrzywiony, szarawy
- ogon: zakręcony, jak haczyk, jak ślimaczek, jak pędzel

Tytuł:

- 5 Jeśli wyrazy *być* i *mieć* występują w opisie zbyt często, nie brzmi on ciekawie, przypomina monotonną wyliczankę. Przekonajcie się o tym sami. Przeczytajcie głośno fragment opisu, w którym natrętnie zagościły pewne czasowniki, i ten sam fragment już poprawiony.

Tak było:

Cezar jest psem towarzyskim.
Jego ulubionym zajęciem
jest zabawa z dziećmi. Jest
mądry, odważny, opiekuńczy.
Cała rodzina jest przy nim
bezpieczna.

Tak jest lepiej:

Cezar jest psem towarzyskim.
Bardzo lubi bawić się
z dziećmi. To mądre,
odważne i opiekuńcze
zwierzę, które czuwa nad
bezpieczeństwem całej
rodziny.

Popraw poniższe teksty tak, aby nie powtarzały się te same wyrazy.

Tak jest:

Mój kot ma piękne, lśniące
futerko. Ma wspaniały
puszysty ogon. Ogon ma jak
kita wiewiórki.

Tak będzie lepiej:

Tak jest:

Mój kanarek jest mały. Jest
cały żółty, a jego śpiew jest
piękny.

Tak będzie lepiej:

Tak jest:

Mój chomik jest mały. Jest
cały jasnożółty. Ma krótki
ogonek. Ma wystające ząbki.

Tak będzie lepiej:

94-96

1. Przyjście do szkoły.
2. Brak zeszytu.
3. Tłumaczenie sytuacji nauczycielowi.
4. Smutek z powodu otrzymania uwagi.
5. Odnalezienie zagubionego zeszytu.
6. Radość z wyjaśnienia nieporozumienia.

Handwriting practice lines consisting of 20 sets of three horizontal dashed lines.

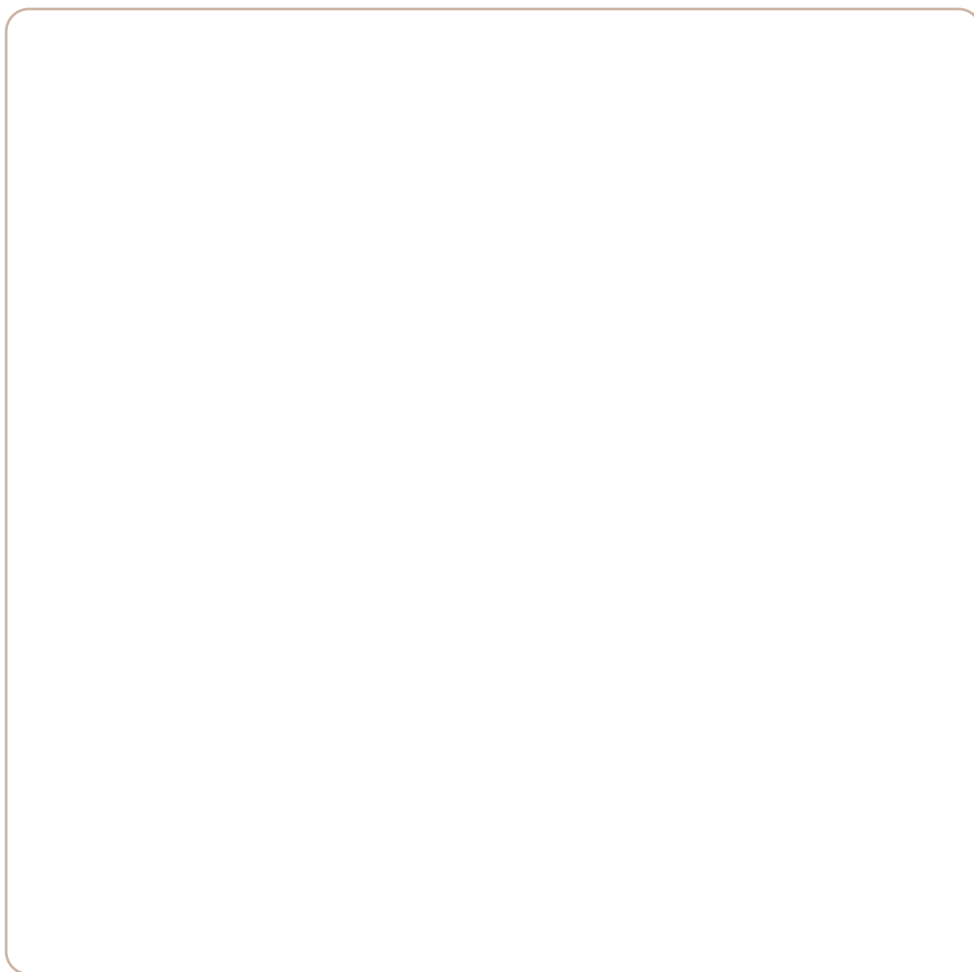
2 Napisz opowiadanie w narracji pierwszoosobowej o Dniu Dziecka i prezencie, który zdecydowałaś/zdecydowałeś się oddać smutnemu dziecku. Włącz do opowiadania opis przedmiotu.

- a) Rozpocznij opowiadanie. Doprowadź je do momentu, w którym można będzie dokładnie opisać przedmiot. Pamiętaj już teraz o zakończeniu – powinno się ono wiązać z częścią wstępną lub z opisem prezentu.

- b) Teraz wprowadź opis przedmiotu. Zastosuj w opisie przymiotniki. Unikaj powtarzania tych samych wyrazów.

c) Napisz zakończenie opowiadania. Jaki był finał tej historii? Co się stało?

d) Narysuj ilustrację do swojego opowiadania.

3 Napisz opowiadanie, którego narrator uczestniczył w zdarzeniach. Włącz do niego opis niezwykłego ogrodu, w którym byłeś/byłaś. Pamiętaj – treść powinna być ciekawa dla odbiorcy. Opisz ogród tak, aby czytelnik mógł go zobaczyć oczami wyobraźni. Postępuj zgodnie ze wskazówkami.

a) Na początku wyjaśnij, dlaczego znalazłaś/znalazłeś się w pobliżu tego ogrodu. Może była to niezaplanowana wycieczka, wizyta u znajomych albo rodziny, a może...? Wymyśl jakąś sytuację i przedstaw krótko jej okoliczności.

- Kiedy to się działo?

- Gdzie to się zdarzyło?

- Dlaczego tam się znalazłaś/znalazłeś?

- Z kim byłeś/byłaś?

- O czym chcesz jeszcze napisać?

b) Przygotuj się do opisanie niezwykłego ogrodu. Odpowiedz na pytania.

- Jakie wrażenie robi ogród?

- Co się w nim znajduje?

- Co w nim szczególnie przyciąga uwagę?

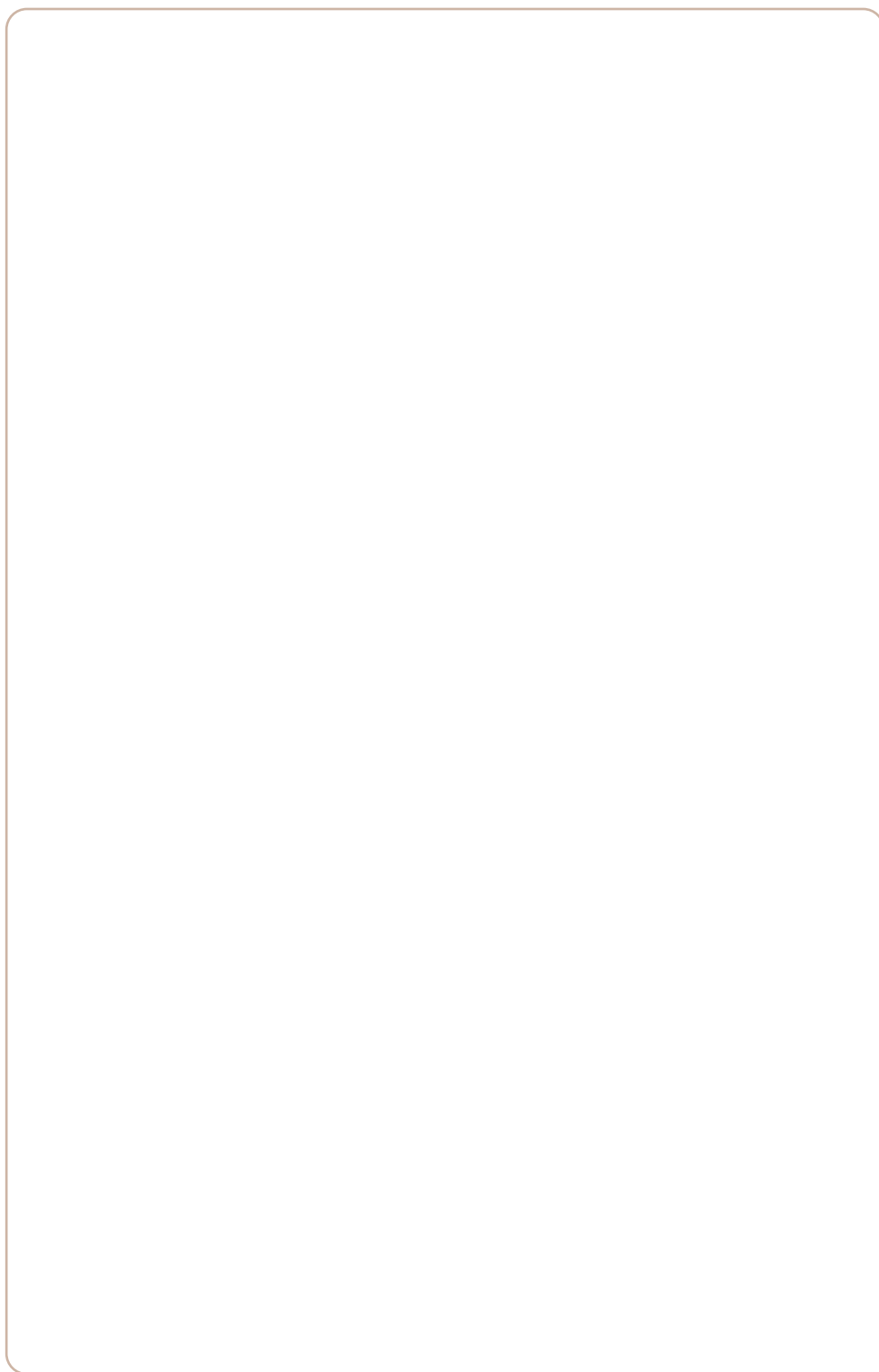
- Dlaczego można go uznać za dziwny, tajemniczy?

- Czy ktoś tu mieszka? Jeśli tak, to kto?

c) Jak się skończyła ta niezwykła wyprawa?

d) Napisz opowiadanie z opisem ogrodu. Pamiętaj o stworzeniu nastroju tajemniczości.

e) Narysuj ilustrację do swojego opowiadania.

6. Z lekturą w świat

Sara Pennypacker, *Pax*

- 1 Uporządkuj plan wydarzeń z powieści *Pax*. Wstaw kolejno numerki obok zdań.

Złamanie nogi przez chłopca.

Porzucenie Paxa w lesie.

Oczekiwanie Paxa na powrót Petera.

Poznanie innych lisów.

Ucieczka Petera z domu.

Spotkanie Petera i Paxa na polanie w lesie.

Zatrzymanie się w domu Voli.

Nauka zdobywania pożywienia przez Paxa.

Pozostawienie Paxa w lesie z innymi lisami.

- 2 Połącz liniami imiona bohaterów powieści i pasujące do nich wyrazy lub związki wyrazowe. Niektóre z nich można przyporządkować do więcej niż jednej osoby.

PAX

PETER

VOLA

wędrować	węszyc	tęsknić	złamać nogę	hodować
ból	nasłuchiwać	podjąć próby	skakać	zakładać gips
samotność	pomagać	rzeźbić	tulić się	ucieczka

- 3 Podkreśl nazwy uczuć, których doświadczali Peter i Pax, kiedy zostali rozdzieleni. Wybierz trzy wyrazy i ułóż z nimi zdania. Znaczenie niezrozumiałych słów sprawdź w słowniku języka polskiego.

tęsknota, żal, gorycz, złość, miłość, lęk, oddanie, osamotnienie, wstręt,
zaskoczenie, zachwyt, rozbawienie, trwoga, niechęć, bezradność,
przygnębienie, szczęście, ulga, spokój, czułość

4 Stwórz mapę myśli, w której zapiszesz cechy Paxa.

5 Opisz postać Paxa.

100

- 6 Z rozsypanych wyrazów stwórz trzy związki frazeologiczne. Następnie ułóż z każdym z nich zdanie nawiązujące do treści książki *Pax*.

od rozumieć przyjaźń przyjaciel się
bez słów serca dozgonna

a)

.....

b)

.....

c)

.....

- 7 Jaka czynność wykonywana w domu Voli najbardziej kojarzy ci się z twoim domem? Opisz w kilku zdaniach, kto i jak ją u ciebie wykonuje.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 8 Nadaj tytuł każdej ilustracji.

.....

.....

.....

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*

- 1 Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli jest fałszywe.

Pan Kleks prowadził niezwykłą Akademię, w której uczyli się chłopcy o imionach zaczynających się na A.	☐ P	☐ F
Pan Kleks prowadził szkołę dla dziewcząt.	☐ P	☐ F
Pan Kleks miał na imię Atanazy.	☐ P	☐ F
Pan Kleks nagradzał uczniów Akademii piegami.	☐ P	☐ F
Doktor Paj-Chi-Wo był nadwornym lekarzem króla Chin.	☐ P	☐ F

- 2 W chmurze imion zakreśl te, które nosili chłopcy w Akademii pana Kleksa. Zapisz je alfabetycznie.

GRZEGORZ	ANDRZEJ	PIOTR	SŁAWOMIR	ARKADIUSZ
ALEKSANDER	ADAM	PAWEŁ	AMADEUSZ	ALFRED
FRANCISZEK	RAFAŁ	ARTUR	ALOJZY	ALBERT
DARIUSZ	ANASTAZY	ADRIAN	BARTEK	WOJTEK
				ANATOL

- 3 Przy każdym kluczu zapisz tytuł bajki, do której przez zamykaną furtkę mógł przechodzić pan Kleks. Wypisz bohaterów tych bajek.

Tytuł:

Bohater:

Tytuł:

Bohater:

Tytuł:

Bohater:

Tytuł:

Bohater:

- 4 Uzupełnij wypowiedź Mateusza. Wstaw w luki brakujące litery lub części wyrazów.

.....estemsięciem.iękiapcegdychanówostałem
ptakiem.ciekałem przedbezpieczeństwem,akie
.....oziło mi zeonyilków.oimedynymgnieniem
.....estleżeniernegozika,tórymoże mi
.....rócić dodzkiejstaci.kam go odeluat.

- 5 Przy każdym piegu opisz charakterystyczny element ubioru pana Kleksa.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 6** Narysuj pana Kleksa. Pamiętaj o uwzględnieniu jego osobliwych cech.

- 7 Napisz, czego dotyczą obiekty, postacie i nazwa czynności, o których opowiada szpak Mateusz w swojej opowieści.

pałac –

król –

koń Ali-Baba –

jeździć konno –

wilk –

doktor Paj-Chi-Wo –

czapka bogdychanów –

guzik –

- 8 Poniżej ukazano przedmioty, które również mogłyby znaleźć się w Szpitalu Chorych Sprzętów. Napisz przy każdym z nich, jak można go naprawić.

.....

.....

.....

.....

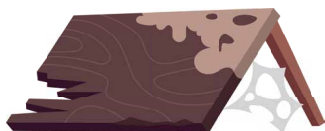

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9 Wykonaj komiks na temat snu Adasia o siedmiu szklankach. Podziel stronę na odpowiednie okienka. Pamiętaj, aby wypowiedzi bohaterów umieścić w dymkach. Możesz używać wyrazów naśladowujących dźwięki.

10 Opisz wielką przygodę Adasia Niezgódki.

11 Wyobraź sobie, że jesteś uczniem Akademii i spędzasz lekcję na łące. Ułóż czterowersowy wierszyk o tym, co cię otacza. Użyj niektórych z podanych wyrazów w odpowiedniej formie.

bąk	dmuchawce	skowronek	leżeć	pąki	trawa
patrzeć	podziwiać	mucha	trzmiel	słońce	drzewa
stokrotki	mlecz	maki	krzewy	mrówki	żuki
rozkwitnięte	drobne	wysokie	słuchać	zapatrzeć się	
	nucić	dziwić się	uśmiechać się		

12 Jak inaczej, według ciebie, mogłaby się skończyć historia o panu Kleksie? Zapisz w kilku zdaniach swoją propozycję.

René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek*

- 1 Podkreśl te przymiotniki, które określają Mikołajka. Wybierz spośród nich kilka i ułóż z nimi zdania, którymi opisziesz jego postać.

zabawny poważny rezolutny śmieszny rozsądny sprytny
pocieszny dowcipny ostrożny błyskotliwy przezabawny
dojrzały figlarny przewidujący mądry bystry

- 2 Podaj przy ilustracjach zabawne zdarzenia z udziałem Mikołajka związane z przedstawionymi przedmiotami.

- 3 Przy każdym śladzie stopy Mikołajka podaj w odpowiedniej kolejności wydarzenia, w jakich chłopiec brał udział od momentu ucieczki z domu.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

- 4 Wyobraź sobie, że Mikołajek dobrze się uczy i właściwie się zachowuje. Wciel się w rolę nauczyciela i opisz w dzienniczku postawę takiego ucznia.

Dzienniczek Mikołajka

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 5** Przeprowadź rozmowę z nowym uczniem w klasie Mikołajka – Dżodżem. Użyj zdań pytających i oznajmujących.

.....

.....

.....

.....

.....

- 6** Ułóż trzy zdania o tym, jak inaczej mogłaby się potoczyć historia z psem, gdyby Mikołajek lub jego rodzice odczytali z obroży imię i nazwisko oraz adres właściciela zwierzęcia.

.....

.....

.....

.....

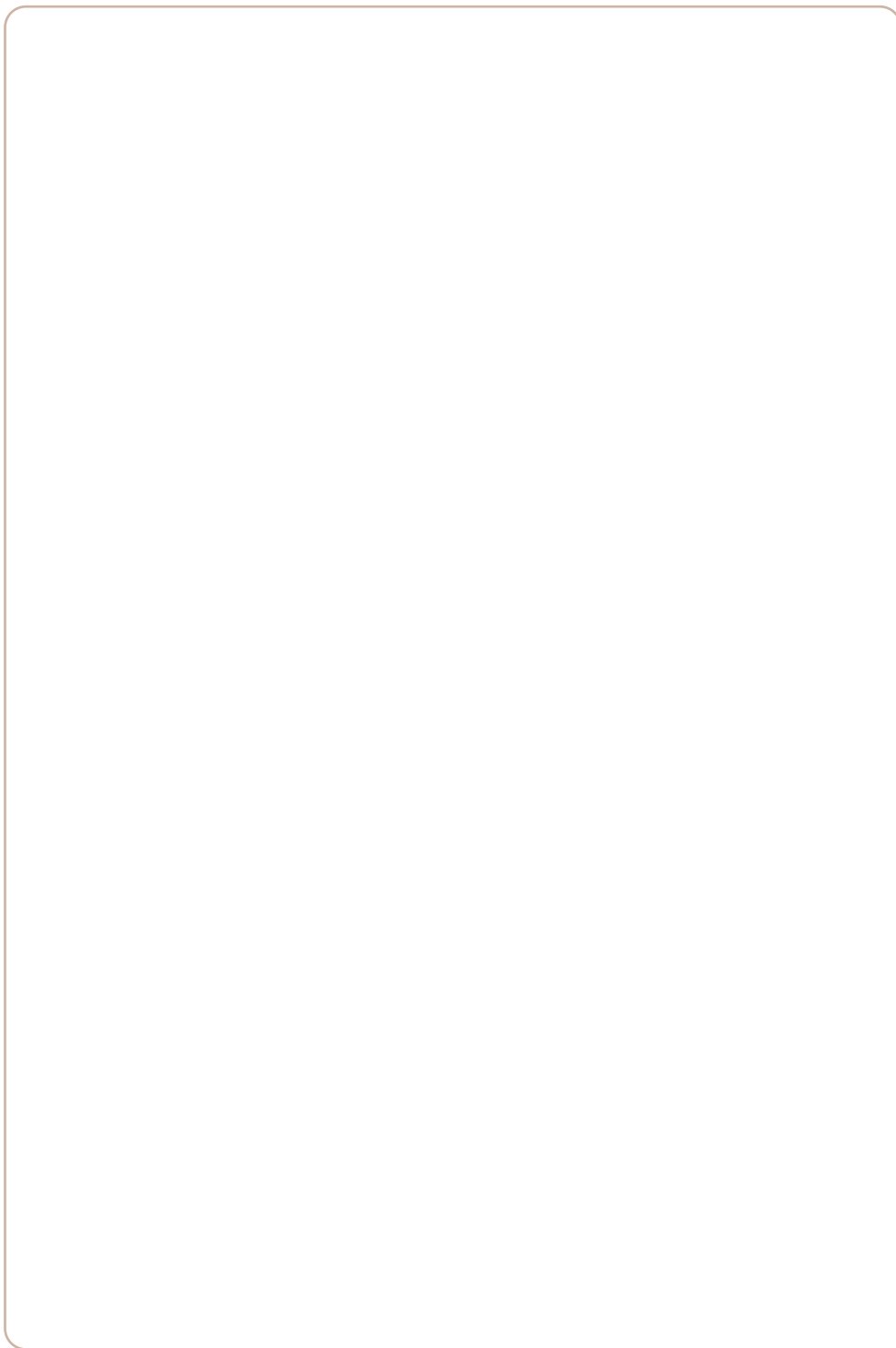
.....

- 7** Udziel kilku rad Mikołajkowi i Alcestowi, aby nie uciekali więcej z lekcji. Przekonaj ich, że dzień spędzony w szkole może być znacznie ciekawszy niż na wagarach.

Rady dla Mikołajka i Alcesta

1.
2.
3.
4.
5.

- 8** Stwórz ilustrację do najzabawniejszego, według ciebie, zdarzenia w szkole Mikołajka.

Andrzej Maleszka, *Magiczne drzewo. Czerwone krzesło*

- 1 Uzupełnij zdania niektórymi podanymi wyrazami. Użyj ich w odpowiedniej formie.

Rogalin piorun Rus Poznań dęby buk magiczny
jesion Czech Prus Gdańsk

Autor powieści *Magiczne Drzewo. Czerwone krzesło*, Andrzej Maleszka, pochodzi z Stamtąd niedaleko jest do położonego nad Doliną Warty – słynącego z licznych prastarych Trzy z nich noszą imiona: Lech, i Z powieści Andrzeja Maleszki dowiadujemy się, że w Dolinie Warty rósł wielki dąb, który został powalony przez podczas burzy trwającej trzy dni i trzy noce. Wszystkie przedmioty wykonane z drewna tego drzewa miały właściwości.

- 2 Podaj przymiotniki, którymi można określić magiczne drzewo rosnące w Dolinie Warty.

.....

.....

.....

.....

- 3 Wymień kolejno wszystkie miejsca, w których toczy się akcja powieści *Magiczne drzewo. Czerwone krzesło*.

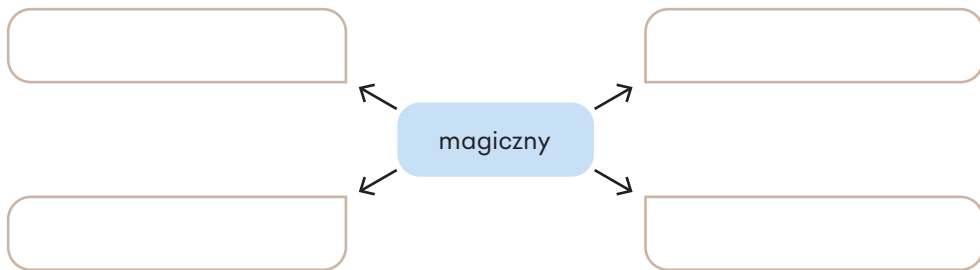
.....

.....

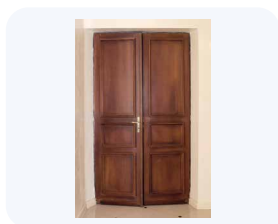
.....

.....

- 4 Zapisz cztery wyrazy pokrewne do słowa *magiczny*. W razie potrzeby skorzystaj ze słownika języka polskiego.

- 5 Do nazw przedmiotów ukazanych na zdjęciu dodaj po jednym przymiotniku, który będzie wskazywał ich magiczne cechy. Możesz nadawać przedmiotom cechy ludzkie.

- 6 Obejrzyj ilustracje przedstawiające przedmioty, zwierzęta lub wydarzenia związane z magią czerwonego krzesła. Napisz krótko, dlaczego zostały wyczarowane.

7 Wyjaśnij, co sprawiło, że Max Rozmus się zmienił.

8 Narysuj ciotkę Filipa, Tosi i Kukiego przed przemianą (Maryla) i po przemianie (Wiki).

- 9 Sprawdź, w jakich sytuacjach można użyć słów *życzyć* lub *życzenia*. Uzupełnij zdania podanymi związkami wyrazowymi. Zastosuj je w odpowiedniej formie. Pamiętaj o użyciu dużej litery na początku zdania.

życzę miłego dnia

czego państwo
sobie życzą

pozostawiać sporo
do życzenia

na własne życzenie

jak sobie życzysz

koncert życzeń

.....? – zapytała kelnerka, która
właśnie zbliżyła się do naszego stolika.

Moja siostra nie była zadowolona, że musi pożyczyć mi swoją kurtkę,
dlatego powiedziała:

W radio wysłuchałem

Ostrzegałem cię, abyś nie wchodził na strych. Złamałeś nogę
.....

..... Do widzenia!

Nieuzupełnione zadania w zeszytcie

- 10 Napisz, czego ty życzyłabyś/życzyłbyś sobie od magicznego krzesła.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sprawdź, jaki medal należy ci się za zdobytą liczbę punktów. Wytnij medal (s. 119) w odpowiednim kolorze i wklej go w pole pod właściwą nazwą działu.

Punktacja

Złoty medal

Dział 1: 34–30 punktów

Dział 2: 23–19 punktów

Dział 3: 20–16 punktów

Dział 4: 58–54 punktów

Srebrny medal

Dział 1: 29–25 punktów

Dział 2: 18–14 punktów

Dział 3: 15–11 punktów

Dział 4: 53–49 punktów

Brązowy medal

Dział 1: 24–20 punktów

Dział 2: 13–9 punktów

Dział 3: 10–6 punktów

Dział 4: 48–44 punktów

Mój wynik punktowy

Dział 1

Dział 2

Dział 3

Dział 4

Zdobyte medale

Dział 1

Dział 2

Dział 3

Dział 4

Złoty medal

Srebrny medal

Brązowy medal

Grupa MAC S.A.
ul. Witosza 76
25-561 Kielce

www.mac.pl

ISBN 978-83-8227-957-3

9 788382 279573 >

indeks 884534